

Stiftelsen Biblicum

– historik över åren 1968 – 1986

av Seth Erlandsson

Förord

Syftet med denna historik har varit att så objektivt som möjligt skildra Biblicums tillkomst och utveckling fram till 1986. Jag har försökt skriva dokumentärt och undvika egna slutsatser och kommentarer. Jag tackar Stiftelsen Biblicums ordförande Alvar Svenson och övriga styrelseledamöter för uppdraget och för att jag beretts tillfälle att ta del av protokoll och annat källmaterial på den nya, fina institutionen i Ljungby. Det är min förhoppning att denna historik skall inspirera till fortsatt arbete för biblisk tro och forskning.

*Biblicum, Ljungby den 18 september 2000
Seth Erlandsson*

Den 8 oktober 1968 hölls ett historiskt sammanträde i Domprostgården i Växjö. En plan att bilda en stiftelse ”för befrämjande av bibelforskning och bibelkunskap” blev förverkligad. Närvarande vid sammanträdet var domprost G A Danell, Växjö, teol dr David Hedegård, Uppsala, läroverksadjunkt Sune Svensson, Uppsala, pastor Torsten Josephsson, Södertälje och pastor Ingvar Hector, Gamla Hjelmseryd.

Målsättningen för den tilltänkta stiftelsen genomgicks punkt för punkt i anslutning till en promemoria som utarbetats av Hedegård (§ 2, bilaga 1). Hedegård hade föreslagit följande mål:

En institution som meddelar bibelkunskap på olika nivåer och till olika kategorier av människor, i första hand till teologie studerande, lärare och lärarkandidater, ungdomsledare, söndagsskollärare etc. När institutionen är fullt utbyggd, bör den ha egen byggnad med rikhaltigt teologiskt bibliotek.

Ett förslag till stadgar förelåg också vid sammanträdet (bilaga 3) och en stiftelseurkund utarbetades och godkändes (bilaga 2).

Stadgarna inleds på följande sätt:

Stadgar för Stiftelsen Biblicum, institution för bibelstudium och bibelundervisning, stiftad genom stiftelseurkund av den 8 oktober 1968. § 1. Biblicum har till uppgift att bedriva bibelforskning och att meddela bibelkunskap till olika kategorier av människor, i första hand till teologie studerande, lärare och lärarkandidater, ungdomsledare, söndagsskollärare etc. Institutionen skall också anordna studiekurser för präster.

I § 2 räknas de sju stiftarna upp, förutom de fem närvarande också lektor Ingemar Franck, Skara och kyrkoherde Lars Engquist, Råneå. De båda sistnämnda tillställdes också protokoll, stadgar och stiftelseurkund för godkännande. Beslöts att undertecknarna av stiftelseurkunden också skulle utgöra stiftelsens första styrelse. Styrelsen konstituerades sig med G A Danell som ordförande och David Hedegård som vice ordförande. Beslöts också att ”då vakanser uppstår, skall styrelsen komplettera sig själv” (§ 2) och att varje styrelseledamot årligen skall bekräfta ”att han håller fast vid den i stiftelseurkunden fastställda trosgrundvalen” (§ 3).

Vidare: ”Om styrelseledamot, trots att han fått ordförandens kallelse, inte infinner sig till tre på varandra följande sammanträden, skall det anses att han automatiskt avgått ur styrelsen. Om styrelseledamot uppenbarligen avvikit från stiftelsens trosgrundval, äger styrelsen att utesluta honom” (§ 3).

Stiftelsens trosgrundval lyder enligt stiftelseurkunden: ”Biblicum skall bygga sin verksamhet på Bibeln som Guds inspirerade, alltigenom tillförlitliga ord och på Svenska kyrkans bekännelse.” Uttrycket ”Svenska kyrkans bekännelse” avser ”Svenska kyrkans bekännelseskrifter”, namnet på Konkordieboken i svensk översättning. Stiftelseurkunden och Stiftelsen Biblicums stadgar vill sålunda mycket kraftfullt skapa garantier för att stiftelsen och dess styrelseledamöter inte i framtiden glider bort från Bibeln och den lutherska bekännelsen. Exempelen är ju många på institutioner som en gång varit bibeltrogna och sedan glidit till att bli alltmer liberalteologiska.

Bakgrund

Innan vi går vidare och tar del av den fortsatta historien, bör något sägas om Biblicums förhistoria eller bakgrund. David Hedegård hade länge sett vilka förödande verkningar bibelkritiken hade. Människor tappade förtroende för Bibeln och därmed blev inte människor uppbyggda av Bibelns livsviktiga undervisning. I en folder om Stiftelsen Biblicum som utkom i januari 1970 och som Hedegård hade gjort förarbetet till, tecknas Biblicums bakgrund på följande sätt:

Biblicums bakgrund är den nuvarande teologiska och andliga situationen i vårt land. Bibelkunskapen har på ett katastrofalt sätt gått tillbaka, även bland aktiva kyrkomedlemmar. Därtill kommer, att bibelsynen och bibelundervisningen både i kyrka och skola i hög grad präglas av den liberala teologins relativism och skepticism. Ingen bok torde ha utsatts för en så intensiv kritik som den Heliga Skrift. I vida kretsar – även inom kyrkor och samfund – har tvivlet på Bibelns trovärdighet slagit rot. Allt detta – både den bristande kunskapen och utbredda misstron beträffande Bibeln – är en dödlig fara för all sann kristendom, eftersom Bibeln är den enda källan till rätt kunskap om Gud och frälsningen, liksom den är det enda rättesnöret för kristen tro och kristet liv. Bibelkunskap och bibeltro är på väg att försvinna hos vårt folk. Några tecken till förändring kan inte förmärkas vare sig i skola, samhälle eller vid våra universitet. De teologiska fakulteterna är statliga och deras inriktning alltjämt präglad av en liberalteologisk inställning. Den vetenskapligt högstående konservativa forskning, som faktiskt finns, kan inte komma till tals i dessa sammanhang.

Hedegård var en handlingens man som snabbt ville göra något åt situationen. Alltsedan 1930-talet hade han verkat för bibeltrogen teologisk litteratur och undervisning och var mycket produktiv. Han klagade inte bara över dåliga läroböcker utan satte i gång och skrev själv en hel rad. Han klagade inte bara på dåliga bibelöversättningar utan gjorde en egen översättning av Nya testamentet etc. Han insåg hur förödande det var att den liberala teologin fått nära nog monopol på produktionen av teologiska läroböcker och kurser. Genom förbundet ”För biblisk tro” och dess tidskrift med samma namn deltog han ivrigt i kampen för biblisk tro.

Till skillnad från Hedegård, som hade verkat i olika frikyrkliga sammanhang och hade en lågkyrklig bakgrund, var G A Danell kyrkligt förankrad. Men också Danell insåg och påtalade ofta hur förödande bibelkritiken var för sann kristendom. Som domprost i Svenska kyrkan stod han i en protestsituation mot dess läroupplösning och avfall från biblisk-luthersk tro och fick därigenom en ledande ställning bland olika kyrkliga grupper som också motsatte sig den liberala teologin. Dit hörde olika gammalkyrkliga grupper och även många högkyrkliga. Han

kom också att få förtroendet av Axel B Svenssons son Sune Svensson att bli redaktör för Nya Väktaren, en tidning som förknippades med den lågkyrkliga lekmannarörelsen Bibeltrogna Vänner men som nådde långt utanför dess kretsar. Både Danell och Hedegård var teologie doktorer i exegetik och kände därför väl till den historisk-kritiska bibelforskningen och dess konsekvenser.

Den direkt utlösande orsaken till Biblicums tillkomst har Danell skrivit om i sin tidning Nya Väktaren 3/69 under rubriken ”Hur och varför Biblicum kom till”. Danell hade deltagit i en diskussion i Uppsala över ämnet ”Har Bibeln alltid rätt?” Vid den diskussionen framförde ledande representanter för den teologiska fakulteten i Uppsala ”att Bibeln icke hade rätt i sina historiska uppgifter”, ”att dess gudsbild var falsk”, ”att icke heller den nytestamentliga etiken höll måttet inför det moderna samhällets krav”, att Bibeln ”var full av felaktigheter och motsägelser, att profetiorna inte gått i uppfyllelse” etc.

Hemkommen skrev jag till David Hedegård och relaterade det hela. Samt sade: Nu måste vi göra någonting. Liberalismen är ingalunda död utan frodas lika starkt som någonsin. Våra blivande präster blir ensidigt informerade. De får aldrig höra den andra parten, som försvarar Bibelns trovärdighet och auktoritet. Vi måste bilda ett bibelinstitut . . . Det visade sig, att David Hedegård sedan länge närt alldeles samma tankar (s 36).

Danell förde också i denna artikel på tal tanken på ”en fri bekännelsekyrka. En menighetsfakultet, som förser en mer och mer sekulariserad kyrka och en alltmer politiserad kyrkoledning med bekännelse-trogna präster – det blir bara en halvmesyr.”

I den promemoria som Hedegård hade skrivit inför sammanträdet den 8 oktober 1968 står det: ”Det måste från början göras klart, att institutionen inte representerar någon särskild kyrklig riktning och att de som medarbetar här tillhör olika riktningar – hög-, gammal- och lågkyrkliga – som har det gemensamt, att de vill hålla obrottsligt fast vid Bibel och Bekännelse.” I linje med detta utvalde Danell och Hedegård i tur och ordning de personer som jämte dem skulle bli Stiftelsen Biblicums stiftare. Danell föreslog sin nära vän Ingvar Hector, som förestod den högkyrkliga Hjelmseridsstiftelsen. Hedegård föreslog Lars Engquist, som han hade fått företroende för när han bodde i Mjölby där Engquist verkade innan han blev kyrkoherde i Råneå. Danell föreslog Sune Svensson, som betydde en länk både till skolans värld och till Bibeltrogna Vänner. Hedegård föreslog Torsten Josephsson som var generalsekreterare för SESG, en rörelse som Hedegård då hoppades mycket på när det gällde bibeltrogen verksamhet bland studenter och gymnasister. Slutligen enades man om Ingemar Franck, som efter sin disputation i praktisk teologi blev gymnasielektor och som var förankrad i den västsvenska, gammalkyrkliga väckelsen.

Det bör påpekas vilken drivande roll Hedegård intog när det gällde att snabbt förverkliga en bibelinstitution. Han var som sagt en handlingens man som inte kunde acceptera att vackra planer stannade vid bara ord. Snabbt kom Hedegård med en rad konkreta förslag, som han skrev ner i ovan nämnda promemoria, bl a följande:

- Institutionen bör ha en heltidsanställd föreståndare, som är åtminstone licentiat i exegetik och har pedagogisk förmåga och erfarenhet.
- Man bör börja med att anordna kortare kurser, kanske på olika ställen i landet, men när skolan blir fullt utbyggd, bör den säkert ha en längre kurs, förslagsvis två terminer, och vid sidan av den kortare kurser. Kanske man också kan anordna sommarkurser. (Det är betecknande för den ivrige pedagogen Hedegård att han här skriver ”skolan” i stället för ”institutionen”. Han ville få till stånd rikligt med bibelundervisning.) Jämte muntlig

undervisning bör man också meddela korrespondensundervisning i bibelkunskap, även den en undervisning på olika nivåer.

- Behovet av god bibellitteratur i vårt land är skriande. Här bör vår institution kunna göra en insats, i första hand genom en skriftserie som på ett populärt sätt behandlar brännande bibelfrågor.
- Institutionen bör ha en periodisk publikation. Tidskriften *För Biblisk Tro* borde kunna fylla den uppgiften. Det kan tas för givet att en stor del av dess läsekrets från början kommer att bilda ett underlag för institutionen.

1969

Den 30/6 – 12/7 arrangerade Stiftelsen Biblicum sin första bibelkurs. Den hölls på Hjelmserydtsstiftelsen och bland föreläsarna kan nämnas G A Danell, Hugo Odeberg, David Hedegård, Seth Erlandsson, Lars Engquist, Tryggve Kronholm.

Den 4 juli 1969 sammanträdde Biblicums styrelse på Hjelmserydtsstiftelsen med samtliga ledamöter närvarande. § 3 lyder: ”Professorn Hugo Odeberg, Lund, valdes enhälligt till förste hedersledamot i Biblicum.” Odeberg tillhörde inte Biblicums grundare. Men han har betytt mycket för det som är ytterst angeläget för Biblicum, ett studium av Bibeln så att säga inifrån, på Bibelns egna villkor. Hans många nedtecknade föredrag och skrifter och inte minst böckerna ”Skriftens studium, inspiration och auktoritet” och ”Kristus och Skriften” har varit till ovärderlig hjälp för många. Odeberg betydde också mycket för David Hedegård personligen och för hans möjlighet att kunna doktorera vid Lunds universitet.

Vid detta sammanträde fattade Stiftelsen Biblicum också följande beslut: ”Styrelsen beslöt att till studierektor i Biblicum kalla Teol. Licentiaten, VDM, Seth Erlandsson från den 1 juli 1970.” Erlandsson hade i flera år haft nära kontakter med Hedegård och i samband med föredrag och överläggningar om Bibeln också blivit bekant med Danell och andra styrelseledamöter.

Vid sammanträdet den 29 september 1969 i Växjö var samtliga ledamöter närvarande utom Franck. Det mest anmärkningsvärda vid detta sammanträde var följande: ”Generalsekreteraren Torsten Josephsson avsåg sig på grund av bristande tid sitt uppdrag som styrelseledamot i Biblicum. Styrelsen godkände avsägelsen”(§ 3). Bakom denna avgång, som alltså skedde inom ett år efter Biblicums grundande, låg en uppblussad debatt om Bibelns tillförlitlighet. Det kan vara på sin plats att kort beröra den.

I Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens tidning Budbäraren nr 50, 1968, skrev direktör Olof Emgård, som var medlem i EFS' styrelse, en artikel med rubriken ”Kan vi lita på Bibeln?” I denna artikel vänder sig Emgård energiskt mot vad han kallar ”den nya bibelsynen”. Han varnar för den syn på Bibeln som i stället för att åberopa sig på Bibelns självvittnesbörd tar sin tillflykt till ”den historiskt-kritiska forskningen”. Emgård betecknar denna bibelsyn som ”glidande, full av skuggor och halvsanningar”. Bakgrunden till Emgårds artikel var ett föredrag som föreståndaren för EFS' Teologiska Institut Torsten Nilsson hade hållit inför EFS' styrelse och som nu förelåg i stencilerat skick. Torsten Nilsson hade kommit till en ny syn på Bibeln och ville att denna nya syn öppet skulle accepteras inom EFS och läggas till grund för dess predikant- och missionsutbildning.

Emgård tog kontakt med David Hedegård och lät honom få del av Torsten Nilssons föredrag. Han ville få Hedegårds omdöme om det. Därmed drogs Hedegård in i en längre debatt om bibelsynen inom EFS. I För Biblisk Tro nr 4, 1969, s 175-187, visade Hedegård vilket allvarligt hot mot klassisk bibeltro Nilssons ståndpunkt var. Hedegård krävde att EFS' styrelse klart skulle avvisa Nilssons nya "bibelsyn". Hans artikel bär rubriken "Vart går Evangeliska Försterlands-Stiftelsen?", och underrubriken lyder: "En uppgörelse med Torsten Nilssons nya 'bibelsyn'."

Med anledning av Torsten Nilssons bibelsyn och den debatt som fördes krävde Stiftelsen Biblicum att dess ledamot Torsten Josephsson klart och entydigt bekände sig till Stiftelsen Biblicums trosgrundval och tog avstånd från Torsten Nilssons bibelsyn. Men Josephssons engagemang inom EFS och det närstående SESG gjorde det svårt för honom att i klartext ta avstånd från Torsten Nilsson. Därmed blev det omöjligt för honom att kvarstå i ledningen för Stiftelsen Biblicum.

Vid sitt sammanträde på Hjelmseridsstiftelsen den 3 december 1969 fattade Stiftelsen Biblicum följande beslut med anledning av vakansen i styrelsen: "Till Generalsekreteraren Torsten Josephssons efterträdare i styrelsen valdes Kyrkoadjunkten Per Jonsson, Landskrona" (§ 2).

Vid detta sammanträde beslöts också bl a att en kortare Biblicumkurs skulle hållas i Hjelmserid den 22-29 juni 1970 och en längre i Växjö den 3-17 augusti 1970. Till den längre kursen skulle Odeberg, Danell, Hedegård, Erlandsson, Kronholm samt Stig Olof Fernström från Ryttylä, Finland inbjudas (§ 14). Ett PM med förslag till båda kursernas innehåll förelåg från Hedegård.

Till detta sammanträde hade David Hedegård också utarbetat ett "PM om långtidsplaneringen". I detta föreslog Hedegård bl a

tre kurser per år: en höst- och en vårkurs på vardera 3 - 4 månader samt en sommarkurs på exempelvis sex veckor. . . Kurserna bör självfallet omfatta allmän bibelkunskap, inledningsvetenskap, översikt över den bibliska historien, med huvudvikt på Jesu liv och gärning, urkristendomen samt studium av centrala bibeltexter och av Bibelns grundsanningar (bibelteologi). Självfallet bör man också arbeta med Bibelns grundspråk. Inte så att man meddelar någon elementär undervisning i dem men så att de som förut sysslat med dessa språk får tillfälle att fördjupa sina kunskaper. I undervisningen bör all möjlig hänsyn tas till den litteratur som används vid de teologiska fakulteterna. Mycket viktigt blir att man hänvisar till bibeltrogen litteratur. Ett rikhaltigt bibliotek med framför allt sådan litteratur måste finnas i Biblicum.

Biblicum, som för sin verksamhet var helt beroende av frivilliga gåvor, beslöt vid sitt sammanträde den 3/12 att kassören (vid denna tid gymnasieekonomen Jussi Brodd) månadsvis skulle översända "listor över influtna bidrag till redaktörerna för Nya Vaktaren respektive För Biblisk Tro" (§ 4).

1970

Under 1970 blev frågan om Biblicums lokalisering alltmer aktuell i och med att Seth Erlandsson fr o m juni (inte som tidigare sagts juli) skulle börja sin heltidstjänst som Biblicums studierektor eller föreståndare. § 12 från protokollet vid styrelsesammanträdet den 17 februari 1970 lyder:

Tills vidare centreras Biblicums arbete med avseende på Seth Erlandsson till dennes bostad i Gamla Uppsala. Erlandsson utarbetar undervisningsmaterial och håller föredrag på olika platser.

Eventuellt skulle Hjelmserysdstiftelsen kunna upplåta provisoriska lokaler i ett planerat nybygge, varvid det vore möjligt för Biblicum att i viss mån inträda som intressent, eventuellt under en övergångstid.

Stiftelsen tar som böneämne problemet med lokaliseringen samtidigt som frågan presenteras i För Biblisk Tro och Nya Vaktaren med vädjan om förslag till lösning.

Erlandsson gavs befogenhet att i samråd med David Hedegård inköpa vetenskaplig litteratur som erfordras för Biblicums verksamhet.

Vid sammanträdet den 17/2 beslöts också att adjungera Erlandsson till Biblicums styrelse (§ 13) och att med tacksamhet ta emot ”erbjudandet från styrelsen för Förbundet för biblisk tro att enligt förordnande övertaga tidskriften För Biblisk Tro” (§ 15).

Angående verksamhetens lokalisering beslöts vid sammanträde den 26/6 att ”studierektorns arbetsrum och Biblicums bibliotek tills vidare skulle förläggas till studierektorns bostad, varför de nuvarande hyresgästerna i övervåningen borde uppsägas från årsskiftet, så att Biblicum kan disponera övervåningen från och med 1971 för bibliotek, arbetsrum och ev. bostad åt arbetssekreteraren” (teol kand Anna Christina Alvin) (§ 6).

Enligt § 12 från sammanträde den 7/8 ”underströks vikten av att studierektorn får möjlighet att utnyttja det förnämliga biblioteket i Tyndale House i Cambridge för utarbetandet av god bibeltrogen litteratur. Beslöts att studierektorn om möjligt vistas vid Tyndale House redan 15/1 – 15/2 1971 för utarbetande av en bok om 1 Mos 1-11.”

Vid Biblicumsammanträde i Gamla Hjelmseryd den 16/11 diskuterades Biblicums svar på biskopsmötets bibelkommissions betänkande ”Bibelsyn och bibelbruk”. ”Något definitivt namn på boken framkom inte, men som ett tänkvärt förslag noterades DET STÅR SKRIVET! med underrubriken ”Biblicum svarar biskopsmötets bibelkommission” (§ 1).

Diskuterades också kommande Biblicum-kurser: ”Fastställda kurser: 17-23 juni 1971 i Gamla Hjelmseryd för max 25 deltagare. Den 9-15 aug 1971 i Umeå, den 15 aug i formen av en stor kyrkodag i Tavelstjerna. Planerade kurser: 8-10 jan 1971 i Uppsala. Den 22-24 jan i Lund. Den 13-15 mars i Skellefteå. Omkring den 18-24 aug i Uppsala. Den 24-26 sept riksmöte i Växjö. Den 27-29 nov 1971 stormöte i Uppsala.”

På grund av det stora avfallet från Guds ord diskuterades mer och mer också frågan om en rätt gudstjänstgemenskap. § 5 från sammanträdet den 16/11 1970 kommer in på den frågan:

Informerade pastor Hilding Egeståhl om problem med S:t Ansgar. Informerade teol stud Lars Taawo, dr Hedegård och dr Erlandsson om det andliga läget i Uppsala och om den gudstjänstgemenskap som kommit till stånd genom att en lokal förhyrts för evangelisk-luthersk gudstjänst. Uttalade styrelsen sitt fulla stöd för denna gemenskap.

Att frågan om en gudstjänstgemenskap fristående från Svenska kyrkans ordinarie verksamhet var känslig, framgår av att § 5 senare delvis omarbetades och fick följande lydelse:

Informerade pastor Hilding Egeståhl om problemen med S:t Ansgar: dess styrelse, målsättning och gudstjänstliv. Informerade i egenskap av huvudman delegationen teol stud L Taawo, dr Hedegård och dr Erlandsson om den evangelisk-lutherska gudstjänstgemenskap, som vuxit fram i Uppsala. Uttalade styrelsens närvarande ledamöter sitt fulla stöd för denna gemenskap, ehuru stiftelsen Biblicum som sådan icke är huvudman för densamma utan nu som förut en institution för bibelforskning och bibelundervisning. (Icke närvarande ledamöter var Sune Svensson och Ingemar Franck.)

I Biblicums protokollspärm finns alltså två justerade versioner av denna uppenbart känsliga § 5, dels en ursprunglig och dels en reviderad och slutgiltig version. Båda har justerats av ordföranden, G A Danell.

I För Biblisk Tro nr 1, 1970, citerade Hedegård ett långt stycke ur en artikel av Danell, publicerad i Nya Vaktaren nr 11, 1969. Där argumenterar Danell kraftigt för en fri bekännelsekyrka och skriver bl a:

Min syn på Kyrklig Samling har alltid varit att dess främsta uppgift är att förbereda en sådan fri bekännelsekyrka. Alla har inte delat den uppfattningen. Men det förefaller som om på grund av den allt snabbare utvecklingen mot andligt förfall och politrukisering av kyrkoorganisationen allt fler börjar längta efter en fri bekännelsekyrka. Våra möten på riks- och stiftplanet med den starka och djupa gemenskapen i gudstjänstliv och i tro ger oss alla en försmak av en fri kyrka, där vi kan fira gudstjänst i anda och sanning, där gudstjänsten är de troendes mäsas, inte de likgiltiga kyrkomedlemmarnas söndagsstämningstunder. . .

Det blir mer och mer så, att vi måste dra oss undan den officiella kyrkliga verksamheten på stifts- och kontraktsplanet. . . Stiftscheferna och deras medhjälpare får sköta sig själva. Vi kan inte ha någon gudstjänstgemenskap med dem som förfalskar Guds ord och förändrar de heliga apostoliska ordningarna. Vi ska inte ha någon del med dem (Rom 16:17, 2 Tess 3:6, Tit 1:16, 3:10, 2 Tim 3:5). Vi inbjuder dem inte till våra dagar och möten. Vi deltar inte i deras arrangemang. . .

I detta sammanhang får stiftelsen Biblicum en oanad betydelse. För att kunna fostra bekännelseetrogna präster behöver vi en bekännelseetrogen prästutbildning. De statliga fakulteterna är alltid mer eller mindre impregnerade med liberal teologi, som tar musten ur de kristnas liv. Man skulle önska att Lutherstiftelsen en gång kunde samgå med oss i dessa strävanden.

Som kommentar till Danells artikel skriver Hedegård: ”En fri bekännelsekyrka är utan minsta tvekan nödvändig, om någon sann kristendom skall kunna bevaras i vårt land.” Hedegård avslutar sin kommentar med orden: ”Man kan bara fråga sig hur en fri bekännelsekyrka skall kunna komma till stånd. Detta är ännu fördolt, men Herren Gud skall ge sin ledning som svar på enträgen bön.” Att frågan om en rätt gudstjänstgemenskap är oundviklig för dem som tar Bibeln på allvar men samtidigt innehåller sprängstoff, skulle för Biblicums styrelses del komma att visa sig mot slutet av 1972 och början av 1973 (se nedan).

Tidskriften För Biblisk Tro blev alltmer ett språkrör för Biblicums verksamhet. I numren från 1970 finns mycket information om och material från Biblicumanknytna personer. I nr 4, 1970, s 192, skriver Hedegård: ”Redan i fjol hade Biblicums styrelse kallat dåvarande teol lic, nuvarande teol dr Seth Erlandsson till föreståndare för den bibelforskning och bibelundervisning som Biblicum skall bedriva. Han har till Styrelsens glädje accepterat denna kallelse och har redan inträtt i sin tjänst.” I nr 5, 1970, s 203-205, publiceras en artikel från styrelsen för Stiftelsen Biblicum under rubriken ”Vad vill Biblicum?” Där står bl a:

Det är väl känt vad Stiftelsen Biblicum är och vad den vill – den är en institution för bibelforskning och bibelundervisning, och det säregna med denna institution är, att den bygger på Bibeln som Guds inspirerade, alltigenom tillförlitliga ord. Den intar alltså en helt annan ställning till Bibeln än den som är gängse vid de allra flesta teologiska läroanstalter i vår tid. Där är det regeln att man behandlar Bibeln som en mer eller mindre bristfällig, rent mänsklig bok. Därför tolkar man Bibelns självvittnesbörd om Guds direkta och övernaturliga uppenbarelse i ord och handling som mänskliga försök att ge uttryck åt en religiös tro och utesluter i regel möjligheten av att Gud faktiskt har talat och handlat så som texterna själva vittnar. Följden av en sådan ställning till Bibeln blir, att den kristna trons grundsanningar ifrågasätts eller förnekas.

. . . För att kunna bedriva bibelforskning behöver man ett rikhaltigt bibliotek. På olika språk, framför allt på engelska, finns en omfattande bibeltrogen litteratur på vetenskaplig nivå. De böckerna finns i regel inte

i våra svenska universitetsbibliotek. Därför har Biblicum beslutat att skapa ett forskningsbibliotek, som i första hand består av sådan litteratur. En del viktigare böcker har redan anskaffats, men det är bara en ringa början.

Sedan juni 1970 har Biblicum heltidsanställt teol dr Seth Erlandsson. I maj detta år disputerade han med stor framgång på en viktig avhandling om texter i Jesajas bok. Vi gläder oss mycket över att han antagit kallelsen som Biblicums föreståndare och vi önskar honom rik välsignelse i denna ansvarsfulla gärning. Han kommer att leda studiearbetet inom Biblicum men skall också ägna en avsevärd del av sin tid åt forskning. De böcker, som blir resultatet av hans forskning, skall publiceras i Biblicums regi. De kommer att behandla väsentliga bibliska problem. Han kommer också att hålla kortare kurser samt föredrag på skilda håll i landet. Tills vidare är Biblicums expedition förlagd till föreståndarens bostad.

För Biblicums framtida arbete är det viktigt att ha förbindelser med liknande institutioner i andra länder. Därför har Biblicums ordförande, domprost Danell, på Biblicums uppdrag under våren 1970 gjort en studieresa i Tyskland och Schweiz, och dr Erlandsson har likaså på Biblicums uppdrag gjort en liknande studieresa till England. Genom båda dessa resor har många viktiga kontakter skapats med bibeltrogna teologer och med läroanstalter som har ett liknande syfte som Biblicum.

Var och en som älskar Guds Ord måste inse, att Biblicum har en oerhört angelägen uppgift i denna avfallens tid. Vi har också fått bevis på att många förstått detta. Vi är mycket tacksamma för de gåvor som influerat till vårt arbete. För hela vårt arbete är vi beroende av frivilliga gåvor.

För att förbereda tidskriften För Biblisk Tros övergång till ett organ för Biblicum, meddelade Hedegård under ”Redaktionell” i nr 6, 1970: ”Beträffande Tidskriftens redaktion sker från och med detta häfte den förändringen att teol dr Seth Erlandsson inträder som fast medarbetare. Han kommer att i varje häfte i regel publicera en artikel i något ämne” (s 241). Hedegård ville försäkra sig om att tidskriften skulle fullfölja det som var hans hjärteangelägenhet. Kanske kände han redan nu hur krafterna började avta och att han snart måste lägga ner vandringsstaven. Men vem trodde att han inom mindre än ett år skulle gå ur tiden?

1971

”Den 3 oktober på Mikaelidagens morgon kallades David Hedegård hem till sin Frälsare och Saliggörare. En stor Herrens stridsman hade fullbordat sitt lopp. Följaktligen fick inte David Hedegård möjlighet att redigera också det sista häftet av tidskriftens trettiofemte årgång.” Så inleder Erlandsson nr 5, 1971, av För Biblisk Tro. Han fortsätter:

Skulle nu tidningen upphöra att utkomma? Nej, det var David Hedegårds innerliga önskan att tidskriften och arbetet för biblisk tro inte skulle upphöra i och med hans död. Han hade själv sört för en fortsättning. I början av september stod det klart för David Hedegård att tiden var inne för den redaktionella förändring som han tidigare förberett. Ett nådeår som fast medarbetare hade givits mig. Nu ville han att vi i För Biblisk Tro nr 5/71 skulle meddela läsarna att han på grund av sjukdom nödgats avsäga sig redaktörskapet för tidningen. Han hoppades kunna fortsätta som fast medarbetare och jag skulle bli redaktör och ansvarig utgivare. Vidare önskade han att när nu Biblicums föreståndare blev redaktör för tidningen skulle den fr o m årsskiftet byta namn till *Biblicum – tidskrift för biblisk tro och forskning* och äganderätten skulle övergå till Stiftelsen Biblicum.

Mera om David Hedegårds sista dagar på sjukhuset och olika personers minnesord om honom står att läsa i För Biblisk Tro nr 5, 1971, s 193ff.

Den 15 november beslöt Förbundet för Biblisk Tro ”att i enlighet med förre redaktören och ansvarige utgivaren teol dr David Hedegårds tidigare framförda önskan utse docent Seth Erlandsson till redaktör och ansvarig utgivare av För Biblisk Tro fr o m nr 5/71. Vidare

beslöts ”att i enlighet med dr David Hedegårds sista önskan äganderätten till tidskriften För Biblisk Tro med dess tillgångar och skulder skulle övergå till Stiftelsen Biblicum fr o m 1 januari 1972”. Tidskriften meddelade också i nr 5, 1971, att ”fru Brita Hedegård har lovat att i enlighet med sin makes önskan fortsätta sitt arbete som tidningens kassör och sköta expeditionen” (s 195).

Stiftelsen Biblicum beslöt vid sitt sammanträde den 29 november att tacksamt mottaga äganderätten till För Biblisk Tro fr o m årskiftet och i enlighet med David Hedegårds önskan ändra namnet till ”Biblicum – tidskrift för biblisk tro och forskning” med Seth Erlandsson som redaktör och ansvarig utgivare (§ 73 och 74).

1971 hände mycket som blev av avgörande betydelse för Biblicums fortsatta utveckling. Låt oss nu se hur arbetet med Biblicum steg för steg utvecklades under 1971. Den 15 mars beslöt styrelsen att Seth Erlandsson under maj månad skulle forska vid Tyndale House i Cambridge (§ 5). I Erlandssons rapport från sin vistelse i Cambridge (se bilaga 1 till protokollet från den 22/6 1971) framgår att denna tid betydde mycket för viktiga kontakter med framstående bibelforskare, för uppbyggnaden av Biblicums bibliotek och för insamlande av material som kunde läggas till grund för kommande Biblicumskrifter.

”Frågan om en fastighet för Biblicum i Uppsala” aktualiserades ytterligare genom att Förbundet för Biblisk Tro överlämnade 5 000 kronor till Biblicum ”som en grundplåt för en fastighet i Uppsala” (§ 6 den 15/3). ”Frågan hade dessutom blivit akut genom det ständigt svällande biblioteket och behovet av större föreläsningssal” (§ 7 den 15/3).

Vid sammanträden den 17 och 22 juni diskuterades Biblicums arbetsprogram och fastighetsfrågan i anslutning till ett PM av föreståndaren (§ 7, bilaga 2). I detta PM stod bl a:

Biblioteket är nödvändigt som verkstad och operationsbas för seminarier och författande av studiematerial och kursböcker, för forskning. Biblioteket blir Biblicums hjärta, ty Biblicum måste svara för ett kvalificerat studium av Skriften, som resulterar i en rad värdefulla böcker på olika nivåer. Biblicum måste också kunna presentera verkliga forskningsresultat, som även andra bibelforskare måste ta på allvar. Detta är också nödvändigt för att Biblicum så småningom på allvar skall kunna göra anspråk på att ge akademisk undervisning av hög internationell standard och göra en verklig inbrytning på undervisningens område.

. . . Den olyckliga utvecklingen inom bibelskolor och bibelinstitut tror jag framför allt beror på, att samtliga bibelskolor och bibelinstitut *saknar en egen god bibelforskning*. Därför har de blivit beroende av de forskningsresultat och den litteratur, som framsprungit genom en historisk-kritisk bibelforskning. Biblicum får ej gå samma väg.

Den 29 november 1971 skulle David Hedegård ha fyllt 80 år. Därför hade Biblicum under Erlandssons ledning arbetat fram en festskrift till honom med bidrag från en rad framstående teologer. Vid sammanträde fem dagar efter Hedegårds död beslöts att denna festskrift skulle utges postumt som en minnesskrift och överlämnas till Brita Hedegård vid en enkel högtidlighet den 29 november. Minnesskriften fick namnet ”Ditt Ord är Sanning – en handbok om Bibeln tillägnad David Hedegård”.

Förutom vakansen i styrelsen efter David Hedegård uppstod ytterligare en vakans i styrelsen den 16 oktober. § 35 från sammanträdet i Växjö denna dag lyder: ”Ledamoten, adjunkt Sune Svensson hade skriftligen meddelat att han på grund av bristande tid ej kunde åtaga sig förnyat mandat i Stiftelsen. Stiftelsen beviljar Sune Svensson entledigande från uppdraget att

vara ledamot i Stiftelsen Biblicum och beslutar framföra sitt varma tack för hans hängivna arbete för Biblicum.”

Vid samma sammanträde förelåg en skrivelse från Ingvar Hector, daterad den 14 oktober 1971, där han först meddelar att han ”med Guds hjälp helt håller fast vid den i stiftelseurkunden fastställda trosgrundvalen”. Sedan framhåller han att stiftelsens styrelse ”bör kunna fungera som något av en fakultet för teologiska studier på vetenskaplig nivå”. Därför bör det vara så ”att tillräckligt många av styrelsens medlemmar är teologiskt-vetenskapligt, särskilt exegetiskt kvalificerade”, och därför är tiden nu inne ”att reorganisera styrelsen. Så vitt mig är bekant, avgår Sune Svensson ur styrelsen. Min ålder och svårigheten att räkna till för mer än Hjemserydsstiftelsen gör att även jag vill ställa min plats till förfogande.” § 36 från styrelsesammanträdet den 16/10, som informerar om Ingvar Hectors skrivelse, avslutas med orden: ”Enligt Stiftelsens enhälliga önskemål återtager Ingvar Hector sin avsägelse.”

Hur blev det då med vakanserna efter David Hedegård och Sune Svensson? § 37 från den 16/10 lyder: ”Till ledamot och vice ordförande i Stiftelsen Biblicum efter David Hedegård väljes Seth Erlandsson som inför de närvarande bekänner att han vill hålla fast vid den i stiftelseurkunden fastställda trosgrundvalen.” Nästa paragraf lyder: ”Valet av ledamot efter avgångne ledamoten Sune Svensson skall förberedas av AU.”

Frågan om placeringen av Biblicum och lämplig fastighet diskuterades också vid sammanträdet den 16/10. ”Efter ingående diskussion om fastighetsplanerna, under vilken det klarnat att Biblicum bör ha sitt säte i Uppsala”, beslöts ”att tills vidare inrikta ansträngningarna på att förverkliga endast ett forskningsinstitut och icke en kursgård, samt att till kommande sammanträde noggrant utreda förutsättningar och möjligheter för att bygga ut fastigheten Regins väg 5 i Uppsala till forskningsinstitution” (§ 52).

Fastighetsfrågan tog ett stort steg framåt vid sammanträdet den 29/11 1971 enligt § 63:

Informerar Föreståndaren om fastighetsfrågan och redovisar följande två erbjudanden som framkommit:

- a. Uppsala stad vill försälja en tomt på Kapellgården. Tomten omfattar 7200 kvadratmeter, omgiven av grönområde. Köpeskillingen är 40 kr per kvadratmeter eller 288 000 kronor.
- b. Fastigheten Kåbo 38:5, spec. enligt bilaga, försäljes till ett pris av 425 000 kronor av bankdirektör Gustaf Reuterskiöld. Efter besök och noggrann syn av fastigheten uppdrager sammanträdet åt Seth Erlandsson att låta byggnadsfirman Gottfrid Lindgren göra en opartisk utredning av fastighetens beskaffenhet och kondition samt att värdera densamma och föreslå lämpliga om- och tillbyggnadsprojekt. Seth Erlandsson skall jämväl föra preliminära förhandlingar med säljaren och dennes ombud fastighetsmäklaren Arnold Eek samt utreda finansieringen av ett eventuellt köp. Då denna fastighet bedömes ha ett synnerligen förnämligt läge och motsvarar just det behov som föreligger för Biblicum samt dessutom ger goda möjligheter till framtida utbyggnad, beslutar sammanträdet påskynda ärendet och återigen sammanträda så snart utredningarna är slutförda.

Vid sammanträdet den 13/12 1971 kunde styrelsen gå till beslut i fastighetsfrågan.

§ 81. Informerar Föreståndaren om verkställd utredning av fastighetsfrågan. De förda förhandlingarna hade lett till, att Biblicum nu erbjudits köpa fastigheten Kåbo 38:5 för 405 000 kronor. Detaljerad utredning om fastighetens värde och kondition bifogas denna paragraf.

§ 82. Beslutar Stiftelsen Biblicum att förvärva fastigheten Kåbo 38:5 av Bankdirektör Gustaf Reuterskiöld i enlighet med denna dag särskilt upprättat köpeavtal och dess villkor.

§ 83. Uppdrages åt Docent Seth Erlandsson att underteckna köpebrev avseende fastigheten Kåbo 38:5, upprätta slutlikvidsräkning samt för Stiftelsen Biblicums räkning underteckna lånereverser och skuldförbindelser för övertagande och upptagande av nya in-teckningslån.

Enligt köpteavtalet fastställes tillträdesdagen till den 1 mars 1972. Då kunde Biblicum flytta ut från föreståndarens övervåning på Regins väg 5 i Gamla Uppsala till betydligt rymligare lokaler på Södra Rudbecksgatan 6 i Uppsalas fina och centrala Kåboområde.

Den 4 – 15 oktober 1971 gästades föreståndarens hem och Biblicum av Robert Preus, professor i systematisk teologi vid Concordia Seminary i St. Louis, USA. Preus hade hoppats att också träffa doktor Hedegård, men Hedegård hade ju avlidit dagen före Preus ankomst. Under sina veckor i Uppsala arbetade Preus främst med att studera nordiska ortodoxa teologer för att slutföra ytterligare en volym av sitt väldiga arbete om ”The Theology of Post-Reformation Lutheranism”. Genom Preus besök kunde Biblicum erbjuda gästföreläsningar och seminarier av högsta vetenskapliga klass. En redogörelse för Preus besök och en intervju med honom föreligger i För Biblisk Tro nr 5, 1971, s 224ff.

Under 1971 togs också de första kontakterna med professor Siegbert Becker från Wisconsin-synoden. § 87 från sammanträdet den 13/12 1971 lyder: ”Per Jonsson avger rapport om sina förhandlingar med professor Becker ang gästföreläsningar i Uppsala i Biblicums regi. Se Bil.” Bilagan innehåller Per Jonssons brev till Becker av den 8/12 1971. Eftersom doktor Beckers Sverigebesök kom att få stor betydelse för den fortsatta utvecklingen, kan det vara intressant att se vad Per Jonsson skrev i sitt inbjudningsbrev. Han framhåller att ”Biblicums enda syfte är bibelforskning och bibelundervisning. Men för den skull kan vi inte ignorera de synnerligen viktiga frågorna i vårt land som gäller kyrkogemenskap och *communicatio in sacris* med avfallna biskopar och pastorer.” Sedan ger Jonsson en ganska lång översikt över den andliga situationen i Sverige med betoning på de olika ”lutherska” rörelser som försöker motverka avfallet från Guds ord.

Jag har uppehållit mig ganska länge vid detta, eftersom det är bland dessa fraktioner av bekännelse-trogna lutheraner som det borde vara möjligt att grunda fria lutherska församlingar. Men svårigheterna är stora. Ordet ’frikyrka’ är i det svenska språket liktydigt med en *reformert sekt*. Lojaliteten med den gamla etablerade kyrkan är stor. . . Nu efter alla dessa personliga tankar kommer jag till syftet med detta brev. I Biblicums styrelse har vi diskuterat möjligheten av att du kommer till vårt land som gästföreläsare för några månader på inbjudan av Biblicum. I samband med detta kunde diskussioner föras med ledande företrädare för svensk bekännelse-trohet. Du kunde också använda en del av tiden för forskning vid Uppsala universitetsbibliotek. . . En orsak till varför vi vänder oss till dig är att du genom dina artiklar i Kyrka och Folk och i festskriften till dr Hedegård och genom dina småskrifter, översatta till svenska, är välkänd här och åtnjuter stort förtroende i lutherska kretsar.

Vi ser av utdragen från Per Jonssons brev (här i översättning från det engelska originalet) att Jonsson i samband med inbjudan också förmedlade många ”personliga tankar” och tog upp problemet med avsaknaden av en rätt kyrkogemenskap.

Unga kursdeltagare om Biblicums kurser

Innan vi går vidare till år 1972, bör det kanske nämnas att olika unga deltagare i Biblicums kurser bereddes möjlighet att presentera sina intryck och sammanställa referat i tidskriften För Biblisk Tro. I nr 5, 1969, s 224ff skriver teol stud Oloph Bexell om Biblicums första bibelkurs den 30/6 – 12/7 1969 på Hjelmserydsstiftelsen. Han avslutar sitt referat med orden: ”Genom Biblicum har början tagits till det stora trosföretag som heter en fri bibel- och bekännelse-trogen undervisning på vetenskaplig nivå i vårt land.”

I nr 5, 1970, s 206ff skriver teol stud Sten Johansson om Biblicums kurs i Växjö den 3-14 augusti 1970. Han skriver bl a:

Biblicums undervisning vill inte vara något annat än Skriftens undervisning. Som teologie studerande i Uppsala upplevde jag en oerhörd kontrast mellan den ytliga, bibelkritiska universitetsteologien och Biblicums djupa, skrifttrogna undervisning, en sann teologi. Därför ville jag genast, innan jag närmare går in på själva bibelkursens utformning, uttrycka min stora glädje och tacksamhet över, att det nu har kommit till stånd en biblisk, vetenskaplig forskning och undervisning i vårt land. Detta är ett under, och tacksamheten riktar sig till HERREN, som gjort detta möjligt.

I nr 2, 1971, s 71f skriver fil stud Siv Öhlund (som anställdes som arbetssekreterare vid Biblicum fr o m 1/9 1971, prot 22/6 1971, § 16) om Biblicumkursen i Uppsala den 8-10 januari 1971:

Allra först fick vi lära oss hur man går till väga vid studiet av Skriften. Man får inte i förväg formulera en bestämd metod, utan Skriften själv bestämmer villkoren för dess studium. Forskningsobjektet måste ha högsta prioritet. Helt grundläggande vid studiet av Skriften är att man räknar med Guds Andes verk, inspirationen. Om man inte gör det, avhänder man sig på förhand möjligheten att förstå Skriften. Vidare betonades enheten mellan Kristus och Skriften. Många vill göra en åtskillnad, trots att Jesus själv framhåller enheten, se t ex Luk 24:27, Joh 5:46f. Kristus är ett med Skriften. Han är "Ordet", Joh 1 eller "Guds Ord", Upp 19:13, som blivit kött. Skiljer man Kristus från Skriften, då har man inte längre med Bibelns Kristus att göra. Då gäller det inte längre Kristus, som är sann Gud och som vi vid ett annat föredrag fick undervisning om. Man blir inte Gud, man är Gud, är ett uttryck som etsat sig fast i mitt minne från den föreläsningen. Om Kristus inte är sann Gud, kan han inte frälsa oss. Endast Gud själv kan bära hela världens synder.

Men vår frälsning beror till sist på om Skriften talar sanning eller inte. Om detta handlade kursens sista föreläsning, som var förlagd till Universitetet, sal X. Orsaken till hela kristenhetens svaghet idag är att man inte längre tror på kristendomens sanning utan menar, att den innehåller myter. Så har man velat avmytologisera kristendomen och präglat uttrycket: kristendomen är inte lära utan liv. Men kristendomen är densamma idag som för 2000 år sedan, det är människornas uppfattning av den som förändras. Kristendomen är inte myter, den är verklighet.

På denna övertygelse grundar Stiftelsen Biblicum sitt arbete. Det gäller att ta vara på all den undervisning, som Skriften ger. Vi behöver kunskap i Guds Ord för att bli frälsta genom tron på Kristus och därför önskar jag, att ännu fler, i synnerhet teol stud i Uppsala, hade tagit vara på detta tillfälle att bli undervisade av tre doktorer, som genom Guds nåd blivit bevarade i en sann tro på Guds Ord. Till dessa lärare vill jag rikta ett varmt tack för den undervisning vi fick som var med på kursen och önska Guds välsignelse i ert fortsatta arbete med forskning och undervisning i den Heliga Skrift.

I nr 5, 1971, s 252f skriver Christian Braw om Biblicumkursen i Malmö den 25 och 26 september 1971 och kommer med mycket tänkvärda reflexioner. I kursen behandlade Seth Erlandsson ämnet "skapelsen".

En reflexion som man gör sig efter denna mycket lyckade och uppskattade kurs, är denna: Frågan är om inte hela, eller åtminstone en del av teologiens kris egentligen är en metodfråga, frågan om vilka förutsättningar man har, vilken metod man använder. Om man utgår från att Gud inte finns eller inte kan bli känd, kommer man i sitt arbete fram till att Gud inte finns eller inte kan bli känd. Den naturvetenskapliga forskningen har i allmänhet detta som en av sina förutsättningar, liksom den liberala teologin. Man förnekar att Gud är tillgänglig för den naturliga kunskapen, och man upprättar, om man är kristen, ett särskilt reservat för tron (Aulén: trons sätt att se) där särskilda lagar råder. Så får man en dubbel sanning, en som säger att Gud är allsmäktig, och en som säger att vi inte kan räkna med Guds ingripande, nämligen när man behandlar saken teologiskt-vetenskapligt. Det är som ett uttryck för denna, bland Svenska Kyrkans präster tämligen allmänna syn, som man får se Bibelkommissionens utlåtande.

Här måste Biblicums arbete först och främst vara att ta itu med metodfrågan. En fullständigt förutsättningslös metod finns inte. Antingen kan man gå in i den liberala metodens förutsättningar och möta den på dess eget fält, så som de flesta konservativa protestantiska teologer har gjort. En annan möjlighet är att arbeta vidare på Hugo Odebergs immanenta forskningsmetod, att framställa de bibliska skrifterna utifrån deras egna förutsättningar. Svagheten där kan emellertid bli att man inte alls behandlar själva

sanningsfrågan. Man kan i och för sig lika väl behandla Koranen utifrån *dess* förutsättningar, utan att ta ställning till om den är sann.

En tredje väg är att söka sig en egen metod, som bejakar vår av Gud skapade kunskapsförmåga och ställer den i ett rätt förhållande till Skaparens uppenbarelse i Skriften, för att uttrycka det i en kort formel: Att få en rätt syn på Nåden och naturen. Att finna den vägen kräver ett långt och mödosamt arbete, men det är nödvändigt, tror jag, för att bibelforskningen skall kunna vila på fast grund.

Detta var några korta reflexioner kring *Biblicum* kursen i Malmö. Både för lekmän och teologer är *Biblicum*s arbete en stor tillgång. Det är något sunt och hälsosamt att det finns en institution där man högt kan säga det som inte får sägas på de teologiska fakulteterna.

1972

I och med 1972 hade *Biblicum* en egen tidskrift under namnet ”*Biblicum – tidskrift för biblisk tro och forskning*”. I dess första nummer, nr 1/72 s 1, gjorde redaktören följande programmatiska uttalande:

Biblicum vill söka ge en korrekt presentation av vad Bibeln själv lär utan sammanblandning med mänskligt tyckande om vad som kan anses rimligt eller mänskligt möjligt. Det gäller att korrekt redogöra för vad som *enligt Bibeln* är sant, vad som är biblisk tro.

Biblicum vill därefter belysa Bibelns uppgifter med andra data av språklig, historisk och arkeologisk art och klarlägga vad som är vetenskapliga fakta respektive hypoteser om Bibeln. En kritik av Bibelns uppgifter, som inte vilar på historiska och kontrollerbara fakta utan endast grundar sig på en modern åskådning att Gud aldrig direkt ingripit i det yttre historiska skeendet, får inte presenteras som vetenskapliga forskningsresultat. En objektiv och saklig konfrontation av Bibelns uppgifter med historiska dokument kan däremot aldrig skada, tvärtom hjälpa oss att tränga djupare in i Bibelns värld. Är Guds Ord sanning, har det ingenting att förlora på en saklig prövning.

Biblicum vill också söka ge en korrekt beskrivning av vad som är den kristna tron angående Bibeln.

Som redan nämnts kunde *Biblicum*s nya lokaler på Södra Rudbecksgatan 6 tillträdas den 1 mars. Den 7 mars sammanträdde *Biblicum*s styrelse för första gången i dessa lokaler och förrättade syn av fastigheten (§ 1). I tidskriften *Biblicum* nr 1/72 publicerades ett ”*Biblicum-Nytt*” med ett fotografi av *Biblicum*s nya fastighet, där *Biblicum*s bibliotek, forskarrum och expedition nu kunde inrymmas. Lars Engquist skriver: ”Fastigheten som är belägen 8 – 10 minuters promenadväg från universitetet är i ett mycket gott skick. Tomten ger goda möjligheter till eventuell framtida utbyggnad. . . Verksamheten är just nu koncentrerad omkring uppbyggandet av forskningsbiblioteket. Det är tusentals bokband som skall katalogiseras och ställas på sin plats. Eftersom böcker kommer från alla delar av världen blir detta ett ständigt pågående arbete. Här har nu vårt land och hela Skandinavien fått ett fäste för bibeltrogen forskning, en oas för forskare som älskar Guds Ord.”

Vid sammanträdet den 7/3 beslöts bl a att föreståndaren skall forska vid Tyndale House i Cambridge den 15 maj – 15 juni och att *Biblicum* kurser under året skall hållas i Råneå, Umeå och Uppsala. ”*Biblicum-Nytt*” i tidskriften *Biblicum* nr 2/72 innehöll ett utförligt program för *Biblicum*s sommarmöte i Råneå den 23-25/6. Annars dominerades detta *Biblicum-Nytt* av information om professor Becker. ”Den 7 aug till 8 sept gästas *Biblicum* av professor Siegbert W Becker från Mequon, USA. Han kommer bl a att föreläsa vid *Biblicum*s studiedagar i Umeå 9-13 aug och tillsammans med docent Seth Erlandsson leda teologiska seminarier i Uppsala 14-18 aug och första veckan i sept.” Beckers föreläsningar i Umeå kom sedan att ges ut i bokform med titeln ”Skriften och saligheten”. I *Biblicum-Nytt* (*Biblicum* 3/72) kallas studiedagarna i Umeå för ”oförglömliga dagar”. ”Fastän deltagarna hört föredrag efter

föredrag från kl 10 på morgonen, ville de likväl inte skingras efter programmets slut kl 8.30 på kvällen, varför samkvämen ofta varade till kl 23.”

Biblicum började nu publicera allt flera skrifter. Under 1972 utkom bl a de fem första skrifterna i en skriftserie med namnet ”Bibel och vetenskap”. Nr 4 i denna serie, ”Förutsättningslös bibelforskning?” tillägnades ”präster, predikanter och lärare i Norden av Stiftelsen Biblicum” och spriddes i en massupplaga.

Lördagen och söndagen den 14 – 15 oktober kunde ”Biblicums invignings- och tacksägelsehögtid” äga rum. Programmet inleddes kl 14.15 med en föreläsning av Stiftelsen Biblicums hedersordförande, prof Hugo Odeberg. Han talade över ämnet ”Att rannsaka Skrifterna”. Därefter föreläste Biblicums föreståndare över ämnet ”Herrens lidande tjänare”. Båda föreläsningarna hölls i universitetet, lärosal X. Sedan tågade föreläsare och åhörare till Södra Rudbecksgatan 6 för ”invigning av bibelforskningsinstitutet BIBLICUM” kl 16.30. Invigningstalet hölls av Stiftelsen Biblicums ordförande, G A Danell. Efter middagsuppehåll vidtog kaffesamkväm i Vindhems församlingshem under ledning av Lars Engquist. På söndagen hade Domkyrkan hyrts före domkyrkoförsamlingens ordinarie högmässa. Där hölls kl 9 en högmässa med HHN under ledning av G A Danell. Prof Odeberg föreläste sedan på universitetet, lärosal X kl 15.15 över ämnet ”Anden och Ordet” och G A Danell avslutade högtidsdagarna med aftonsång i S:t Ansgars kapell kl 18.

Om Biblicums invigning stod det att läsa i många av landets tidningar. Kyrka och Folk av den 2/11 skrev bl a:

Lördagen den 14 oktober var en glädje- och tacksägelsedag långt utanför landets gränser. Då invigdes Biblicums forskningsinstitution i Uppsala. Det är resultatet av bibeltrogna människors oförtröttliga böner och offer. Gud har skänkt oss en institution med en forskning som bygger på Bibeln och som arbetar för att visa människor vilka rikedomar Bibeln innehåller och hur tillförlitlig den är i alla stycken. Och denna institution står helt fri och oberoende av staten och av alla samfundsband. Bibeln ensam bestämmer forskningsresultaten.

Uppsala Nya Tidning skrev den 16/10:

Biblicum, det nya bibelforskningsinstitutet vid S Rudbecksgatan i Uppsala, invigdes på lördagen av domprost Gustaf Adolf Danell från Växjö vid en högtidsstund i institutets trädgård. I den gråkulna eftermiddagsskymningen hade en stor skara åhörare samlats under äppelträden. Högtiden inleddes med psalmen Vår Gud är oss en väldig borg och bön. Danell slutade sitt tal med en bön och tack för Stiftelsen Biblicum. Efter själva invigningen var de intresserade välkomna att ta de nya lokalerna i besiktigande. Huset är väl rustat inuti och innehåller nu förutom det stora biblioteket seminarie- och forskarrum och gästrum. Huvudändamålet med Biblicum är alltså forskning. Man vill därför få hit gästföreläsare. Och docent Erlandsson ska framöver resa runt såväl i Sverige som utomlands för att knyta kontakt med svenska och utländska forskare.

Vid ett Biblicumsammanträde dagen före invigningen den 13/10 beslöts att ett arbetssammanträde skulle hållas på Hjelmseridsstiftelsen den 21-23/11 (§ 46). Vidare beslöts: ”Ordföranden skall göra en förfrågan hos teol dr Ingemar Furberg huruvida denne är villig att inträda som aktiv ledamot i Stiftelsen Biblicum. Fyllnadsval förrättas i november. Furberg skall inbjudas till sammanträdet” (§ 52).

En känslig situation och risk för splittring

Som vi tidigare sett var samverkan med Svenska kyrkan för många problematisk med tanke på dess många avsteg från Bibeln. Ju mer Bibelns lära om en rätt kyrkogemenskap lyftes fram, desto känsligare blev situationen. Vid sammanträdet den 13/10 togs denna fråga upp i

styrelsen. ”Diskuterades ingående den aktuella situationen i svenska kyrkan” (§ 62). Under dessa samtal nämnde Erlandsson att han för sin del fann det ytterst svårt att förena ett kvarstående i Gamla Uppsala församling med den fulla trohet mot Bibeln och bekännelsen, som han var förpliktad till i Biblicum. Han framhöll att han nog inom en nära framtid skulle lämna svenska kyrkan. Detta väckte då ingen större reaktion. ”Under samtalets gång betonades att Stiftelsen icke kan eller vill föreskriva ledamöterna något ifråga om samfundstillhörighet. Dock bör ledamöter som lämnar svenska kyrkan meddela Stiftelsen Biblicum detta i förväg för kännedom” (§ 62).

I enlighet med denna paragraf inkom Per Jonsson med en skrivelse till Biblicums styrelse daterad den 9/11 1972. Den lød:

Jämlikt Biblicums stadgar får jag härmed avge följande förklaring.

Med Guds nåd vill jag hålla fast vid hela Bibeln såsom alltigenom Guds ofelbara ord med oinskränkt auktoritet.

Med Guds nåd vill jag också öppet bekänna mig till Bibelns sanning. Eftersom svenska kyrkan bekämpar den lära om Skriften som Biblicum företräder och som är förutsättningen för hela Biblicums existens, synes det mig vara konsekvent såsom medlem av Biblicum att helt ta avstånd från svenska kyrkan. När jag därför fr o m den 1 juni 1973 ämnar nedlägga prästämbetet, ser jag detta som en handling av lojalitet mot Biblicum. Det är dock härvid angeläget för mig att understryka, att vad jag här anfört utgör motiveringen för *mitt* ställningstagande och icke innebär, att jag vill sätta mig till doms över någon annan ledamots samvete.

Som bilaga till denna skrivelse medföljde Per Jonssons skrivelse till Lunds Domkapitel av den 3/11 1972. Där heter det bl a:

Då svenska kyrkan förkastat både sin evangelisk-lutherska bekännelse och den heliga Skrift, vilket är dokumenterat dels genom Kungl Majts plakat angående 1972 års böndagar, dels genom biskopsmötets ställningstagande för den läroutfattning, vilken hävdats av den s k biskopsmötets bibelkommission, finner jag det omöjligt att förena trohet mot Bibeln och de lutherska bekännelseskriterierna med tjänsten som präst i svenska kyrkan.

Det är för Guds ords och Jesu vittnesbörds skull jag tagit detta steg.

I övrigt ber jag att få hänvisa till vad jag i denna sak anfört i boken *Luthersk bekännelsekyrka* (Landskrona 1972). Ett exemplar av denna bok överlämnas till Domkapitlet som bilaga till denna skrivelse.

Innan Per Jonsson enligt ovan gick från ord till handling, hade han inte rådgjort med Danell eller med styrelsen. Den ställdes plötsligt inför en fullbordad handling av vittgående betydelse. Danell, som tidigare likt Per Jonsson varnat för gudstjänstgemenskap med dem som förfalskar Guds ord, reagerade nu mycket negativt på Jonssons skrivelse och hans bok ”Luthersk bekännelsekyrka”, som utkom i slutet av oktober 1972. Därmed hade en mycket känslig situation uppstått. Inför det planerade arbetssammanträdet på Hjelmseridsstiftelsen den 21-23/11 rådde krisstämning. När sammanträdet i Hjelmseryd skulle ta sin början, visade det sig att ordföranden genom ett missförstånd inte hade kallat Per Jonsson och Ingemar Franck till rätt dag. Dagen fick därför ägnas åt informella samtal i stället för åt ett regelrätt sammanträde.

Närvarande var ledamöterna Danell, Hector, Engquist, Erlandsson samt Ingemar Furberg, som kallats med tanke på en ledig plats i styrelsen. Samtalen kom genast in på kyrkofrågan och Per Jonssons skriftligt aviserade nedläggande av prästämbetet i svenska kyrkan. Ingvar Hector riktade därvid grova beskyllningar mot Per Jonsson och hans handlande. För att samtalen inte skulle kretsa kring en person som inte var närvarande, upprepade Erlandsson att också han övervägde att lämna svenska kyrkan. Samtalen ledde inte till någon enighet och eftersom inget styrelsesammanträde kunde hållas, avbröts samtalen redan den 21/11.

Krisen i Biblicum tog en allvarlig vändning omedelbart efter samtalen i Hjelmseryd. Den 25/11 skrev Danell ett brev till Lars Engquist med anklagelser mot honom och Erlandsson. Detta brev lät han samtidigt sända ut till ett okänt antal personer utanför Biblicums styrelse. Danell framhöll att eftersom inte Erlandsson, Engquist och Jonsson ville ta avstånd från en separation, som de menar har bibliskt stöd, blir det nödvändigt att han, Hector och Franck lämnar Biblicums styrelse. Danell skrev vidare i sitt brev till Engquist:

Eftersom Seth, såsom Du mycket riktigt påpekar, är den som byggt upp forskningsinstitutet Biblicum, och eftersom han otvivelaktigt är en mycket begåvad forskare, måste skilsmässan ske så, att han och hans anhängare stannar kvar i styrelsen för att sedan fylla de platser som vi tre andra lämnat. Ni får ta hela ansvaret för detta, eftersom det är ni som mot vår klart uttalade vilja genomdriver denna hållning. . . Vi måste ha ett sista sammanträde i februari för att genomföra vår skilsmässa på ett så korrekt och kristligt sätt som möjligt.

Under väntetiden fram till sammanträdet i februari 1973 publicerade Danell flera artiklar i Nya Väktaren, där han pläderade för ett kvarstannande i svenska kyrkan. I Biblicum nr 4-5/72 publicerade Erlandsson en lång sammanställning av tidigare uttalanden av bl a Danell om vad Bibeln lär om falska lärare och en rätt kyrkogemenskap, uttalanden som tycktes stödja en tidigare enighet inom Biblicum också i kyrkofrågan. Biblicum nr 4-5/72 innehöll också en artikel av Erlandsson om ”Biblicum och samfundet”. Där framhölls att ”Biblicum står fritt i förhållande till alla kyrkor och samfund. Biblicum är inget kyrkosamfund och kan inte heller bli det. Biblicum är en bibelforskningsinstitution, som genom sitt bibelforskningsarbete vill hjälpa alla enskilda och alla församlingar, som vill ta del av våra böcker och våra föreläsningar. . . Man måste skilja på Biblicum med dess forskning och undervisning, och det arbete som Biblicums styrelseledamöter uträttar i respektive församling” (s 163).

1973

Den 7 februari sammanträdde Biblicums styrelse på institutionen i Uppsala med samtliga ledamöter närvarande med undantag för Per Jonsson som var inlagd på sjukhus. Inför sammanträdet hade Danell i en utsänd föredragningslista föreslagit att ”tidigare beslut (§ 62 av den 13/10 1972) om att stiftelseledamot icke måste tillhöra särskilt samfund” borde omprövas (§ 4 den 7/2 1973). ”Saken diskuterades mycket ingående och ordföranden Gustaf Adolf Danell förklarade därefter att han på grund av den uppkomna situationen icke önskade kvarstå såsom ledamot i Biblicum längre. Ledamoten Ingvar Hector förklarade att han då lämnade Biblicum av solidaritet mot Danell” (§ 4).

Vid sammanträdet den 8/2, då även Ingemar Franck var närvarande, beslöts ”att Teol dr Ingemar Furberg, Göteborg och Predikant Henning Lindmark, Piteå skall kallas till ledamöter i Stiftelsen Biblicum och inbjudas till nästa sammanträde” (§ 15). Meddelade Ingemar Franck att han uppfattat Biblicums uppgift och målsättning vara ”att bygga upp en fristående fakultet inom svenska kyrkan”. Därför önskade han nu avgå ur styrelsen (§ 31).

Vid sammanträde den 26/2 tillfrågades Ingemar Furberg ”om han omfattar den bekännelse som är Biblicums grundval och om han vill åtaga sig ledamotskap i Biblicum”. ”Sedan Furberg förklarat sig med Guds hjälp vilja hålla fast vid Bibeln som Guds inspirerade och alltigenom tillförlitliga Ord och vid de lutherska Bekännelseskriterierna som en rätt utläggning därav, inväljes Furberg enhälligt till ordinarie ledamot i Stiftelsen Biblicum” (§ 37). Vidare utsågs Seth Erlandsson till Stiftelsen Biblicums ordförande (§ 38).

Den 14 maj 1973 meddelade Henning Lindmark i ett brev till Stiftelsen Biblicums styrelse att han diskuterat kallelsen från Biblicum med BV:s styrelse och att han med tanke på sammanhållningen i BV fått rådet att avböja den. Han ansåg sig böra följa detta råd. ”Fortsättningsvis kommer jag dock att som hittills bedja för Biblicum och i mån av möjlighet även stödja arbetet på annat sätt.”

I det Biblicum-Nytt som trycktes i nr 1/73 av tidskriften Biblicum, informerades om förändringarna i Biblicums styrelse och avtackades de avgående ledamöterna. ”Ett särskilt varmt tack riktas till Gustaf Adolf Danell, som varit stiftelsens ordförande.” I Biblicum-Nytt i nr 2/73 informeras om att Stiftelsen Biblicum den 22-29/4 gästades av professor Siegbert Becker och direktor Edgar Hoenecke från Wisconsinssynoden och att Biblicums föreståndare under oktober månad kommer att gästföreläsa på olika platser i USA.

En rad Biblicumkurser och Bibelseminarier hölls under 1973, där ämnen som ”Israels historia”, ”Rättfärdiggörelsen och pånyttfödelsen”, ”1 Mos 1-11”, ”Herrens ängel”, ”Daniel”, ”Modern bibeltolkning”, ”Andens fullhet” behandlades. Bland ämnen som behandlades i tidskriften kan nämnas ”Jesus och Gamla testamentet”, ”De s k hämnedpsalmerna”, ”När ägde uttåget ur Egypten rum?”, ”Den laodicenska ljumheten”, ”Till frågan om tusenårsriket”, ”Leder den rena läran till kärlekslöshet?”, ”Den objektiva och universella rättfärdiggörelsen”, ”Den stora floden”, ”Skapelsedagarna”.

Strax före midnatt den 22 december 1973 fick Biblicums käre hedersordförande, professor Hugo Odeberg, lämna detta jordelivet. Därmed hade en oförliknelig bibellärare och en synnerligen lärd teolog och språkman gått ur tiden. I tidskriften Biblicum nr 1/74, s 7-12 tecknas hans minne av Biblicums föreståndare.

1974

Årets första ”Biblicum-Nytt” (Biblicum nr 1/74, s 43f) meddelade följande:

Stiftelsen Biblicum har vid sitt januarisammanträde beslutat bilda en fond som vi kallar ”Stiftelsen Biblicums byggnadsfond”. Arbetet har vuxit och biblioteket är nu så fullt av böcker, att vi blivit trångbodda. Behovet av en utbyggnad har alltså vuxit i den takt som vi beräknade, kanske fortare. Det är främst biblioteket och forskarutrymmena som behöver byggas till. Myndigheterna i Uppsala har givit sitt löfte att få göra tillbyggnaden. Nu har vi alltså beslutat sätta igång med insamling och förberedelser.

I början av 1974 kom ett mycket häftigt angrepp på Biblicum från ett högst oväntat håll, nämligen från teol dr Tom G A Hardt och S:t Martins evangelisk-lutherska församling i Stockholm. Ett anklagelsebrev, daterat ”Jungfru Marie kyrkogångsdag 1974”, utsändes på flera språk till ett okänt antal kyrkor och teologer. Genom en rad enligt Biblicum uppenbart felaktiga påståenden misskrediterades Biblicum bland människor, som tidigare fått förtroende för dess forskning och undervisning och ville ge det sitt stöd.

De utsända anklagelserna tvingade Biblicum att utförligt och dokumentärt redogöra för sin kamp för biblisk tro. Det resulterade i en skrift på 141 sidor som just heter ”Biblicums kamp för biblisk tro”. Denna skrift var den tredje i en serie skrifter som knöts till tidskriften Biblicum som supplementhäften och tillsändes alla tidskriftens prenumeranter. I denna serie utkom 1974 som nr 1 skriften ”Guds folk Israel” och som nr 2 skriften ”Rättfärdiggörelsen”.

Boken ”Biblicums kamp för biblisk tro” avslutas med en programmatisk artikel om ”Biblicums fortsatta arbete” (s 137ff). Den inleds på följande sätt:

Behovet av biblisk undervisning och bibelkunskap är skriande. Vad lär egentligen Bibeln? Vad står det i grundtexten? Hur förhåller det sig med bibelböckernas tillkomst och de äldsta handskrifterna? Vad vet egentligen vetenskapen?

Biblicums uppgift är att gripa sig an dessa och liknande frågor för att hjälpa människor att få klarhet i vad som är biblisk tro. Genom en utbredd bibelkritik har Bibelns egen undervisning skjutits i bakgrunden till förmån för olika mänskliga teorier, som ofta upphöjs till vetenskapliga fakta. När man styckat sönder Bibeln i en rad olika källor med olika motstridiga ”teologier”, har det fått till följd att intresset för Bibelns samlade vittnesbörd avtagit. Teologie studerande, blivande lärare och präster eller pastorer får lära sig ytterst litet om *vad Bibeln lär i sin helhet* som den kristna kyrkans heliga rättesnöre.

Samtidigt som Biblicum vill lyfta fram Bibelns eget vittnesbörd utan mänskliga omtolkningar och förvrängningar, blir det nödvändigt att avslöja bibelkritikens ovetenskaplighet. Ty så länge studerande och lärare okritiskt sväljer vad så många teologer och läroböcker för fram om Bibelns många fel och brister, står denna undervisning hindrande i vägen för ett verkligt lyssnande till Bibelns eget budskap. När Bibelns gudomliga inspiration och auktoritet är förkastad, sättes i stället människan och hennes funderingar i centrum. Människan sätter sig till doms över Gud i stället för att underordna sig Gud och hans ord.

Vid sammanträde den 28/5 planlades en sommarkurs i Umeå den 12-14/8 och en höstkurs i Uppsala den 11-13/10 (§ 41 och 42). Biblicumkursen i Umeå refererades sedan utförligt i Biblicum nr 5/74 av Fredrik Gildea (s 144f). Vid sammanträde den 11/10 meddelades att ”Robert Preus hade kallat Seth Erlandsson att föreläsa vid Springfield Theological Seminary”. ”På grund av arbetsanhopning i Sverige måste Seth Erlandsson tacka nej till erbjudandet”, konstateras i § 59.

1975

Fr o m 1975 kom en mera regelbunden undervisning i gång vid institutionen i Uppsala. Biblicum-Nytt berättar: ”Sedan mitten av januari har en regelbunden bibelundervisning upptagits vid institutionen i Uppsala. Måndagar och fredagar kl 9-12.30 ges undervisning i *Gamla testamentets exegetik* (isagogik, Israels historia, översättningsfrågor) samt *Dogmatik* (troslära, teologihistoria). Lärare är docent Seth Erlandsson och forskarassistent Sten Johansson.”

Bibelöversättningsfrågan blev alltmer central fr o m 1975. De utredningar som lett fram till en statlig bibelkommission (dess bibelöversättning, som utkom 25 år senare, kallas ”Bibel 2000”) ingav inte förtroende. En bibelöversättning som skulle bygga på bibelkritikens rekonstruktioner av bibelböckernas tillkomst utifrån antagandet att ingen direkt uppenbarelse från Gud ägt rum kunde knappast göra rättvisa åt Bibelns självvittnesbörd. Vid styrelsesammanträdet den 13/1 framhölls att Biblicums föreståndare borde ”författa en småskrift med anledning av nu föreliggande förslag till ny bibelöversättning”. Vid planeringen av kurser på olika håll i landet skulle också frågan om Bibeln och dess översättning tas upp.

Vid sammanträdet den 13/1 beslutades också att professor Becker skulle inbjudas att föreläsa vid Biblicum i augusti 1975 och att Glen Thompson skulle erbjudas att fr o m hösten 1975 ”under minst ett år framöver vara bibliotekarie vid Stiftelsen Biblicum”. Biblicum-Nytt informerar också: ”Från och med den 15 jan. biträder pastor Alvar Svenson i arbetet på

institutionen i Uppsala och svarar för fastighetens skötsel. Han bedriver också exegetiska och dogmatiska studier vid institutionen.”

Genom Glen Thompsons ankomst till Biblicum kunde undervisningen vid institutionen utökas. Biblicum-Nytt (Biblicum 4-5/75 s 93) informerar: ”Förutom undervisning i Gamla testamentets exegetik och bibelteologi kommer också undervisning att ges i Nya testamentets exegetik av forskarstipendiat Glen Thompson från Watertown, Wisconsin.” Samma Biblicum-Nytt påminner om att byggnadsfonden behöver bidrag, eftersom ”behovet av en tillbyggnad blir alltmer trängande”. Vidare uppmärksammas två nya småskrifter från Biblicum, ”Profet och profetia enligt Bibeln” och ”Bibeln, dess ursprung och syfte”.

Angående Bibeln och dess översättning heter det i Biblicum 6/75 s 106:

Arbetet på en ny bibelöversättning är viktigt och nödvändigt. 1917 års kyrkobibel har inte bara ett föråldrat språkbruk i flera avseenden, den felöversätter i alltför många fall textens innehåll. Men skall en statlig bibelkommission som representerar en för forskningsobjektet främmande bibelsyn ensam få gripa sig an denna viktiga uppgift? I skriften ”Profet och profetia enligt Bibeln” (1975) klargör Biblicum nödvändigheten av ett bibelöversättningsarbete, som endast söker återge Bibelns egna synsätt och inte liberalteologers teorier.

Som exempel på ämnen som behandlades vid Biblicums kurser kan följande nämnas från Biblicum-dagarna i Umeå 22-24 juli: Bibeln Guds ord (Erlandsson), Att översätta Bibeln I-II (Erlandsson), Att rätt dela sanningens ord (Per Jonsson), Bibeln och dess kritiker (Glen Thompson), Bibeln och den saliggörande tron (Per Jonsson), Bibeln och Kristus (Ingemar Furberg), Bibeln i församlingen (Lars Engquist), Bibeln och bekännelsen I-II (Sten Johansson), Bibeln och evigheten (Lars Engquist). Följande ämnen behandlades vid Biblicum-dagarna i Uppsala 10-12 oktober: Bibeln som högsta norm, Bibelns klarhet, Invändningar mot Bibeln, Bibelns rätta bruk, Bibeln och dess översättning, Bibelns stjärna och kärna, Det profetiska ordet, Bibeln och förkunnelsen.

Vid sitt sammanträde den 9/10 ”beslutar Stiftelsen Biblicum att från maj månad 1976 anställa Ingemar Furberg som forskare på deltid för Biblicums räkning” (§ 63). Beslutades också bl a ”att påskynda planerna för utbyggnad av forskningsbiblioteket”, ”att anhålla hos Wisconsinssynoden om att professor Siegbert Becker, Mequon, beredes tillfälle att för en tid arbeta som forskare och gästföreläsare vid Biblicum i Uppsala” och ”att Ingemar Furberg och Seth Erlandsson skall meddela undervisning i grekiska och hebreiska vid institutionen” (§ 69).

Av verksamhetsberättelsen för år 1975 framgår bl a att Biblicums många föreläsningar alltsedan Umeå-kursen 1972 numera kan erhållas på kassett tack vare Paul Waljö, att Biblicumföreläsningar hållits i Norrköping, Skellefteå, Umeå, Göteborg, Ingelstråde, Yxenhult, Mariehamn, Ljungby och Råneå, att föreståndaren gästföreläst i England, Danmark och Finland, att han varit inbjuden att forska vid Tyndale House i Cambridge, England, den 5-19/4 och gästat Wisconsinssynoden, USA, på dess inbjudan 28/7 – 13/8.

1976

På inbjudan av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon höll Erlandsson och Thompson en Biblicumkurs i Stavanger den 26-28/3. Den blev inledningen på ett stort intresse för Biblicums arbete och flera Biblicumföreläsningar i Norge. Följande ämnen behandlades i

Stavanger: Bibeln i dagens situation, Bibelns tillkomst och inspiration, Bibeln och bibelkritiken, Bibelns auktoritet, Bibelns ofelbarhet och sanning, Bibelns verkan och syfte, Bibelns indelning, Bibelns tillräcklighet och klarhet, Skapelsen, Bibelns bruk samt Bibeln och saligheten.

Bland årets kurser kan nämnas: Teologisk kurs i Uppsala den 31/5-4/6 med föreläsningar av Ingemar Furberg, Glen Thompson och Seth Erlandsson. Biblicumkurs i Umeå den 3-5/8 med föredrag som Profeten Amos I-IV (Erlandsson), Sann och falsk kunskap om skapelsen (Furberg), Sann och falsk kunskap om frälsningen (Furberg), Omvändelsen i GT och NT (Jonsson). Biblicumdagarna över temat "Guds folk" hölls den 15-17/10 med nio bibelföredrag.

Under året utgavs boken "Bibeln i Luthers teologi" av Siegbert W Becker. Bland teologiska artiklar i tidskriften kan nämnas artiklar om Bibelns översättning, verbalinspirationen och de olika läsarerna, hur modern bibelkritik kommer till uttryck i nyare litteratur samt hur Bibelns lära om rättfärdiggörelsen kan missförstås. I takt med bibliotekets tillväxt presenterades i tidskriften listor över litteratur som är särskilt värdefull vid teologiska studier.

Biblicum, som fått värdefull hjälp med kassettkopiering och kassettdistribution av Paul Waljö, fick ytterligare förstärkning genom att hela familjen Waljö flyttade till Uppsala detta år. Den 27/6 återvände vår forskningsassistent Glen Thompson till USA efter ett helt års vistelse vid Biblicum. Samtidigt som Biblicum-Nytt meddelade detta, meddelades den glada nyheten att professor Becker kommer att gästföreläsa i Biblicums regi under tre månader våren 1977. Under höstterminen 1976 vistades stud. theol. Leif Jensen från Danmark som gäststudent vid institutionen i Uppsala.

1977

I nr 1-2 av tidskriften presenterades en informationsbroschyr om vad Biblicum kan erbjuda för om hösten 1977, nämligen dels en ettårig förberedande utbildning och dels en treårig teologisk utbildning. I anslutning till denna undervisning erbjöds också teologisk fortbildning åt dem som redan är lärare eller präster. Syftet angavs så här: "Syftet med Biblicums teologiutbildning är att hjälpa till ett värdepullt, grundligt och vetenskapligt studium av den Heliga Skrift."

Broschyren innehöll en detaljerad kursplan över "Det egentliga teologiska studiet". Tyngdpunkten låg på I. *Bibelteologi*, som indelades i a) Bibelutläggning (exegetik) och b) Biblisk inledningsvetenskap (isagogik). Därefter följde II. *Historisk teologi*, som indelades i a) Kyrkohistoria och b) De lutherska bekännelseskriterierna (symbolik). Slutligen följde III. *Systematisk teologi* (Dogmatik). Också allmänheten erbjöds kurser och föreläsningar. Citat från broschyren: "Flera av de kurser och föreläsningar, som ingår i Biblicums teologutbildning, blir offentliga och läggs upp så, att intresserade lekmän kan tillgodogöra sig dem. Dessutom håller Biblicum offentliga föreläsningar på olika håll i Norden och erbjuder ett stort urval av sina föreläsningar på kassett."

Under tre månader, mars – maj, hade Biblicum förmånen att ha professor Siegbert Becker från Wisconsin-synoden i USA som gästforskare och gästföreläsare. Ett stort antal av Beckers föreläsningar spelades in på kassett och kan alltså införskaffas från Biblicums kassettkatalog. Dit hör 12 föreläsningar över *Romarbrevet* från Uppsalakursen den 7-9/3. Vidare 13 föreläsningar över *Uppenbarelseboken* från Uppsalakursen den 21-23/3. Vidare 12

föreläsningar över *Bibliska lärofrågor* från Uppsalakursen den 12-13/4 (Bibelns lära om Kristus, Treenigheten, Kyrkan, Onda andar och besatthet, Den trålbundna viljan, Omvändelsen och Utkorelsen). Vidare 12 föreläsningar över *Bibelns böcker* från Uppsalakursen den 16-18/5 (Nya testamentets kanon, De nytestamentliga böckernas tillblivelse, De omstridda böckerna, Evangeliernas likhet och olikhet, uppbyggnad och innehåll, Pauli brev i deras historiska sammanhang och deras budskap). Förutom dessa kurspaket finns ytterligare föreläsningar av prof Becker inspelade på kassett, bl a Bibelns lära om omvändelsen, Evangelisk-luthersk bekännelse idag, Israel och rättfärdiggörelsen I-II, Israel och Paulus. Beckers föreläsningar är simultantolkade till svenska.

Prof Becker föreläste också tillsammans med föreståndaren i Göteborg den 12-13/3, i Stavanger den 25-27/3 och i Markaryd den 23-24/4.

I ett Biblicum-Nytt meddelades att forskningsbiblioteket nu vuxit betydligt och att ritningar nu förelåg för en tillbyggnad, en flygelbyggnad om 400 m² i två våningar. Också personalstyrkan behövde utvidgas. Vid sammanträdet den 1/9 beslutades att anställa Mats Eskhult på deltid som amanuens vid Biblicum fr o m 1/9 1977 (§ 31).

Under 1977 utgavs böckerna *De fem Moseböckerna – en översikt* och *Kyrkogemenskap – vad lär Bibeln?*

1978

Under läsåret 1978/79 behandlar undervisningen vid Biblicum följande: Inom ämnet *Bibelteologi* ges en detaljexegetisk genomgång av 1 Mos 1:1-25:11 och av Galaterbrevet. Dessutom genomgås samtliga böcker i Nya testamentet isagogiskt, dvs böckernas ursprung, uppbyggnad och innehåll studeras. Inom ämnet *Historisk teologi* ges kurser om fornkyrkan fram till 324, från Konstantin den stores tid till Karl den store och Medeltiden fram till 1300. Dessutom behandlas inom *symboliken* De ekumeniska trosbekännelserna och Augsburgska bekännelsen.

Utanför institutionen förläggs Biblicumkurser till Markaryd den 22-23/4 (Erlandsson och Jonsson), till Klepp i Norge den 2-4/6 (Erlandsson) och till Piteå-Skellefteå den 7-9/8 (samtliga styrelseledamöter). Föreståndaren föreläser i USA den 26/3-11/4.

Tre nya skrifter ges ut: Prästämbetet och teologin, Den lutherska bekännelsen i Sverige – en kyrkohistorisk tillbakablick samt Pietismen och den lutherska bekännelsen. En rad nya Biblicumkassetter med Biblicumundervisning erbjuds, bl a Bibelns och bekännelseskriaternas lära om ”Nåden allena” (19 föreläsningar), Jesaja 53 (tre föreläsningar), Jesaja 1:1-20, Den ende sanne Guden (två föreläsningar) och Fem kassetter om vår kristna tro.

1979

Detta år ökade Biblicum sitt utbud av kurser genom att inbjuda till en ”Teologisk introduktionskurs för ungdom” under höstterminen. Bl a följande ämnen stod på schemat: GTs och NTs tillkomst och innehåll, Troslära, Aktuell teologisk orientering, Nybörjarkurs i grekiska. Dessutom startade föreståndaren en föreläsningsserie med namnet ”Vad är

kristendom?”. Föreläsningarna ägde rum varannan onsdagskväll och spelades också in på band.

Biblicums sommarkurs ägde detta år rum på Klepp i Norge den 24-27/7, där Furberg, Jonsson och Erlandsson svarade för föreläsningarna. Biblicumföreläsningar hölls också i Vasa 9-10/2, Umeå 10/2, Skellefteå 11/2, Råneå-Luleå 4/3, Göteborg 23-25/3, Oslo 29-31/3, Växjö-Ljungby 5-6/4, Linköping 7/4, Götene 19/5, Lund 12/9, Yxenhult 13/9, Linköping 22/9, Markaryd-Hässleholm 2-4/11, Borgå 26-27/11.

Under året utkom skriften ”Israels frälsning” och en rad nya kassetter, bl a om Kristi återkomst och de yttersta tingen. Boken ”Kyrkogemenskap” utkom i en norsk och en engelsk utgåva. Frågan om Bibelns översättning intog en central plats i Biblicums arbete. Granskningar gjordes av den statliga bibelkommissionens publicerade översättningsförslag och därmed underströks vikten av ett eget översättningsarbete. Föreståndaren arbetade med en nyöversättning av Gen 1-11 och Jesajaboken. Furberg presenterade bl a en arbetsöversättning med kommentar till Galaterbrevet.

Angående utbyggnadsplanerna hände följande under året: ”Efter att ingående ha dryftat ett förslag med arkitekt Per-Anders Lennartsson, beslutar Stiftelsen Biblicum att uppdraga åt Lennartsson att avsluta och upprätta fullständiga ansökningshandlingar för uppförande av nya lokaler i anslutning till befintlig byggnad vid S Rudbecksgatan 6, Uppsala. Byggnationerna skall om möjligt påbörjas senast 1 oktober 1979” (styrelsesammanträdet den 29/1 § 10). Den 28/6 beviljade Byggnadsnämnden i Uppsala byggnadslov för den planerade utbyggnaden. Lars Engquist, som inte kunde komma till sammanträdet den 6/7, hade tillsänt styrelsen en skrivelse (daterad 26/6) där han delgav styrelsen en ny uppfattning. Han skrev bl a: ”Ang bygget är jag av den uppfattningen att vi inte kan eller bör göra det nu. . . Hur ni än beslutar skall jag givetvis ställa upp. Men jag kan inte bli övertygad och jag hör många som är starkt tveksamma.” Vid nämnda styrelsesammanträde (6/7) ”beslöts enhälligt att fullfölja beslutet av den 29 jan. 1979 § 10, så att byggnationerna om möjligt kunde komma igång omkring den 1 okt” § 31). Carl Peterson anlätades mer och mer som konsult och medarbetare när det gällde fastigheten. Vid en tacksägelsegudstjänst den 12/11 togs det första spadtaget.

Den 2-29/8 gästades Biblicum på nytt av prof Siegbert Becker och den 17-18/9 av en delegation från Evangelical Lutheran Synod i USA.

1980

Under detta år dominerade arbetet med tillbyggnaden. Lördagen den 13 september kunde så den högtidliga invigningen äga rum. Invigningsföreläsningen hölls av Biblicums föreståndare över ämnet ”En sund bibelforskning”. Därefter föreläste Per Jonsson över ämnet ”Kristus och Skriften”, Ingemar Furberg över ämnet ”Guds ord som lag och evangelium” och Lars Engquist över ämnet ”Bibelkunskapens betydelse för tron”. Dagen före invigningsdagen höll föreståndaren en föreläsning över ämnet ”Aktuellt om Bibelns översättning”, och dagen efter invigningen hölls gudstjänst med predikan av Lars Engquist och föreläsning av Ingemar Furberg över ämnet ”Bergspredikan i bibelforskningen”.

Den 8-10 juli inbjöds till Biblicum-dagar på Haugetun folkehögskole, Greåker, Norge med bl a föreläsningar över Jesajas bok (Erlandsson), Titusbrevet (Jonsson) och Tessonikerbrevet (Furberg). Ytterligare kurser hölls bl a i Ängelholm och Uppsala.

Angående oron för den statliga bibelkommissionens bibelöversättning och vikten av Biblicums översättningsarbete är följande citat från tidskriften *Biblicum* 1-2/80, s 23 belysande:

Biblicum har flera gånger påpekat, att en för Bibelns egna synsätt främmande bibelsyn påverkar bibelöversättningen i negativ riktning. Vi har visat hur den statliga bibelkommissionen utgår ifrån den moderna bibelkritikens förutsättningar, nämligen att Bibelns innehåll utgöres av mänskliga och motstridiga trosföreställningar, som sammanförts och bearbetats på ett rent mänskligt sätt under en lång tidsperiod. Att utifrån en sådan bibelsyn betrakta Bibeln som ett enhetligt och tillförlitligt rättesnöre för den sanna tron är givetvis omöjligt. Översättarna bör ha i minnet, menar man, att texterna inte är enhetliga utan innehåller oenhetliga trosföreställningar, klädda i olika litterära former, bl a myter, legender, sagor och noveller.

Under året utgavs skriften ”Dopet enligt Bibeln och bekännelsen” av Wilbert Kreiss.

1981

Frågan om en utökning av styrelsen från fyra till fem ledamöter hade aktualiserats vid flera tillfällen. Behovet av en praktisk man i styrelsen och att Carl Peterson varit av stor hjälp i samband med tillbyggnaden gjorde att styrelsen den 12/5 beslöt att kalla Carl Peterson till styrelsesammanträdet den 30/5 ”för samtal om hans eventuella kallande till ledamot av Biblicums styrelse” (§ 42). Samtalen vid sammanträdet den 30/5 resulterade i att styrelsen enhälligt invalde Carl Peterson i styrelsen (§ 52).

I *Biblicum* 1/81, s 48 inbjöds till en ”Kristendomskurs den 15 sept –1 dec”. Den riktade sig till intresserade i alla åldrar. Kursen skulle ha följande lärare: Lars Engquist, Seth Erlandsson, Gunnar Edwardsson, Mats Eskhult, Ingemar Furberg och Per Jonsson.

Den 2-4/4 höll föreståndaren en kurs i Stavanger och föreläste över ämnena Jesajas bok, Jesaja 53, Bekännelseskriterierna och pietismen, De yttersta tingen och Romarbrevet. Den 1-3/5 hölls *Biblicum*föredrag i Yxenhult och Markaryd. Jonsson talade om Några huvudpunkter i Apologin, Furberg om Antikrist och Erlandsson om Daniel 9:24-27 samt om De yttersta tingen. På nytt ordnades en sommarkurs på Haugetun i Norge. Den 9-13 juli hölls där föreläsningar av Furberg, Jonsson och Erlandsson över ämnena Gamla testamentets kanon, Romarbrevet, Evangelitexter, Ordet och bönen samt Reformationen. Den 14/11 hölls *Biblicum*-dag i Umeå och den 15/11 i Råneå med föredrag av Erlandsson och Engquist.

I *Biblicum* 6/81 meddelades att nya elever kan antas till teologisk utbildning vid institutionen i Uppsala först fr o m höstterminen 1982 och att nyantagning av teologie studerande inte kan ske varje år.

Under året utgavs skriften ”Världshistoriens första dagar – en studie i 1 Mos. 1 – 3”.

1982

I och med detta år började tidskriften sin elfte årgång med namnet *Biblicum* (tidskriftens tidigare namn var som bekant ”För biblisk tro”). Vilka bibliska frågor och vilken undervisning hade *Biblicum* fört fram under de gångna tio åren? En god överblick över *Biblicums* undervisning under åren 1972-1981 ges i nr 4/82, s 124-142.

Den statliga bibelkommissionens (BKs) översättning av Nya testamentet (NT 81) hade nu kommit ut i stora upplagor och mottogs okritiskt av många kristna samfund. Biblicum fann det angeläget att granska denna översättning och avslöja de många allvarliga felöversättningarna. Tidskriften Biblicum nr 3/82 gjordes till ett tema-nummer om översättningsfrågor och dominerades av en granskning av NT 81. Bibelns översättning togs också upp i många Biblicumföreläsningar.

Den 26-28/3 hölls Biblicumdagar i Göteborg. Erlandsson föreläste över ämnena Kan NT 81 användas?, Är det samma evangelium i GT och NT?, Är det samma lag i GT och NT?, Vad menar Bibeln med Guds söner?. Furberg föreläste om Romarbrevets översättning – några exempel. Den 15-18/4 höll Erlandsson en kurs i Stavanger över temat ”Vad säger Bibeln?”. Där behandlades ämnena Den ende sanne Guden, Skapelsen och Guds uppenbarade ord, Kristus och återlösningen, Tron och saligheten, Rättfärdiggörelsen, omvändelsen och bönen, Dopet, nattvarden och avlösningen, Kyrkan och staten, Kristi återkomst samt ”Vaer ikke vantro, men troende!” Föreläsningar hölls också i Växjö 7/5 (Kritik av NT 81), Markaryd 8-9/5 (Det andliga och det osynliga, Guds styrelse, Psaltaren, Den helige Andes uppgift), Knapstad, Norge 25-26/9, Uppsala 8-10/10 och Kopervik, Karmøy, Norge 15-17/10.

Sommarens höjdpunkt var Biblicum-dagarna den 15-19/7 på Bakketun folkehøgskole i Verdal, Norge i samband med att professor Becker på nytt gästade Biblicum. Under dessa dagar föreläste Becker över ämnena Exempel på Uppenbarelsbokens tolkning, Profetian och dess uppfyllelse, Den kristna friheten (adiafora) samt Kristi nedstigande till helvetet. Furberg föreläste om Första Korintierbrevet, Jonsson över Den rättfärdighet som överträffar fariseernas, Döpta till Kristi död (Rom 6:3-11) och Vad menas med ”boten”? Erlandsson föreläste över Jesajas budskap.

Biblicum arrangerade under höstterminen (15/9-15/12) vid institutionen i Uppsala för första gången *en bibelskola för ungdom* som fyllt 17 år.

Bland nya kassetter kan nämnas Tio föreläsningar över Daniels bok och fyra föredrag kring temat ”Kyrkan och Guds ord” (Kristus i dagens kyrkor, Sant och falskt om nåden, Sann och falsk kyrklig gemenskap, Hur skall jag få en viss och stadig tro?).

1983

Också bland reformerta kristna fanns en oro över den statliga bibelkommissionens översättningsarbete och hur en liberalteologisk bibelsyn påverkar bibelöversättningen i negativ riktning. Därför bildade några personer med Anders Robertsson i spetsen en kommitté som skulle arbeta för en bibeltrogen bibelöversättning. Det blev naturligt för denna kommitté att ta kontakt med Biblicum som redan hunnit en bit på väg i arbetet för en bibeltrogen översättning. Vid Biblicums sammanträde den 22/2 rapporterade Biblicums ordförande och föreståndare om de samtal som förekommit med denna kommitté och den konferens som hållits i Järfälla i februari (§ 5). Biblicum 5/83, s 141-142 rapporterade om hur Biblicums hjälp efterfrågades och vad som hände på översättningsfronten.

Den 19 november anordnas i Stockholm en ”temadag om bibelsyn och bibelöversättning” för att närmare utvärdera intresset för ett alternativ till bibelkommissionens arbete. Ingemar Furberg har blivit ombedd att göra en jämförande analys av bibelkommissionens sätt att översätta NT och hur vi inom Biblicum anser att texten bör översättas. Likaså har jag fått i uppdrag att göra detsamma när det gäller gammaltestamentliga

texter. . . Temadagen skall också innehålla en debatt mellan en representant för bibelkommissionen och mig om ”Bibelsyn och bibelöversättningsarbete”.

Arrangör för temadagen är Stiftelsen Bibeltrogen Bibelöversättning (den fick flera år senare namnet Stiftelsen Svenska Folkbibeln), som nyligen bildats och som har som mål att verka för en bibeltrogen nyöversättning av Bibeln. Det som förenar initiativtagarna till denna temadag är alltså oron över liberalteologins förvanskningar av Bibelns innehåll och önskan om en klar bibelöversättning på nusvenska, som följer grundtexten så nära som möjligt. Någon ny kyrkogemenskap är det inte fråga om. . .

För att våra översättningsförslag verkligen skall bli granskade och eventuellt använda, tänker vi framöver trycka översättningsförslagen som fristående bilagor som medföljer tidskriften.

Vid sitt sammanträde den 22/2 beslöt Biblicums styrelse att utfärda en kallelse till professor Becker att tjänstgöra vid Biblicum ”en längre tid, förslagsvis ett läsår” fr o m hösten 1984 (§ 8).

Biblicumdagar hölls i Göteborg den 25-27/3. Furberg talade om ”Andeutdrivningens plats i den kristna församlingen” och Erlandsson om ”Dopet i ande och eld”, ”De yttersta tingen och Israel”, ”Nyöversättning av Gamla testamentet” och ”Herrens lidande Tjänare”. Biblicumdagar hölls också i Bömlo, Norge den 8-10/4, där Erlandsson talade över ämnena Guds Ord, Skapelsen, Syndafallet, Frälsningen, Rättfärdiggörelsen – omvändelsen och Den kristna församlingen. Biblicum-föreläsningar hölls också i Växjö och Markaryd (april), Stavanger (sept) och Yxenhult (okt). En ny Biblicumkurs i Uppsala för ungdom utlystes till den 2/9 – 27/11.

Under året utgavs skriften ”Att tro utan att se” av Gottfried Wachler och en rad nya kassetter, bl a kassettserien ”Jesajas bok”.

1984

Biblicum 1/84, s 1 informerar:

Från och med detta nummer medföljer som bilaga förslag till bibelöversättning utifrån Bibelns grundspråk. . . .

I detta nummer får synen på Bibeln stort utrymme. Många är inte medvetna om hur bibelkritiken undergräver biblisk kristendom och i vilka skepnader den framträder. Det är därför väl använd tid att sätta sig in i vad som är ett rätt respektive felaktigt studium av Bibeln. Många har blivit tagna på sängen av en bibelkritik, som kan låta ganska from och synas ha fakta att stödja sig på vid ett ytligt betraktande.

Vid styrelsesammanträdet den 27-28/2 ”lämnar ordföranden en ingående rapport om samarbetet med Stiftelsen Bibeltrogen Bibelöversättning. . . 840331 anordnar SBB opinionsmöte i Järfälla. Erlandsson föreläser och deltar i en debatt med företrädare för den statliga bibelkommissionen” (§ 9). I Biblicum 4/84 ges ytterligare information:

Vårt översättningsarbete sker nu i samarbete med Stiftelsen Bibeltrogen Bibelöversättning. Denna stiftelse skickar gärna ut information om vårt översättningsarbete, den hjälper oss att finna referenter och granskare och den avser att trycka våra översättningar så snart hela bibelböcker blir färdiga. I ett nyligen utsänt informationsmaterial från SBB ges bl a följande information: ”Översättandet led av två huvudansvariga; doc Seth Erlandsson för GT och teol dr Ingemar Furberg för NT. Till arbetet knyts ett antal referenter med uppgift att granska och ge synpunkter. Därefter följer en ny genomgång och bearbetning av texten, och sedan kan den tryckas som förslag eller provöversättning. Denna publiceras dels som bilaga i tidskriften Biblicum, dels som separata häften, som kan rekvireras direkt från SBB.

En sommarkurs hölls på nytt i Norge, denna gång i Örje den 12-14/7. Följande föreläsningar hölls: Den messianska tiden (Erlandsson), Antikrist (Furberg), Första Petri brev I-II (Jonsson), Liberalteologin och GT (Malander), Religion och magi (Furberg), Messias i Psaltaren (Erlandsson), Liberalteologin och NT (Malander), Den bibliska tacksägelsen (Erlandsson). Biblicumföredrag hölls också på Karmøy i Norge (18-20/5), i Örkelljunga (22/9), i Stavanger 28-30/9 och i Umeå (20/10).

Under året utgavs böckerna "Bibelkritiken och kristologin" av Ingemar Furberg och "Die Inspiration und Irrtumslosigkeit der Schrift" av Gottfried Wachler. Bakgrunden till att den sistnämnda boken gavs ut av Biblicum i Sverige var att den östtyska staten (DDR) inte tillät att den trycktes i DDR där Wachler bodde.

Den 1 september gick vår käre medarbetare och understödjare professor Siegbert Becker ur tiden. Becker var en lärare och bibelutläggare som få och betydde oerhört mycket för Biblicum. Alltjämt är hans undervisning i skrift och på kassetter mycket efterfrågad.

1985

Det ökande intresset för en bibeltrogen bibelöversättning hade resulterat i, som vi tidigare redogjort för, bildandet av Stiftelsen Bibeltrogen Bibelöversättning (SBB) och ett samarbete mellan Biblicums översättningsarbete och denna stiftelse. En viss kritik mot detta samarbete föranledde Biblicum att beröra detta både i sin tidskrift och vid flera styrelsesammanträden (se också under år 1986). I Biblicum 4/85, s 101ff handlar ledaren om bibelöversättningsarbetet. Här några citat:

När NT 81 kom ut, var det ganska få som reagerade mot de många felöversättningarna och de bibelkritiska noterna. Men efterhand har ett visst uppvaknande skett och från olika håll frågar man nu efter en svensk bibelöversättning, som inte innehåller bibelkritiska noter och allvarliga felöversättningar. . .

Stiftelsen Bibeltrogen Bibelöversättning (SBB) vill stödja Biblicum i dess översättningsarbete, ty det finns utanför den lutherska bekännelsestrohetens led många som vill samverka i syfte att få fram en bibeltrogen bibelöversättning så snart som möjligt. Skall det kunna ske, behövs ett brett stöd för vårt arbete och vi är tacksamma för att Biblicums översättningsarbete mött ett så stort förtroende bland människor som älskar Guds ord.

Att det finns ett gemensamt intresse bland bekännelsetrogna lutheraner och reformerta fundamentalister för en bibeltrogen bibelöversättning, betyder inte att dessa nu lär ett och detsamma i alla stycken och nu kan bilda en gemensam kyrka. Vår samverkan begränsas därför till det gemensamma intresset att söka få fram en god översättning av Gamla och Nya testamentet så snart som möjligt. Vi hoppas och vet att många har ett sådant intresse långt utanför bekännelsetrogna lutheraners led.

Vid sammanträdet den 7/5 betonade Biblicums styrelse att Biblicum måste koncentrera sin verksamhet till översättningsarbetet (§ 15). Arbetets uppläggning och samarbetet med SBB genomgicks grundligt (§ 20). Bakgrunden till detta var bl a att Per Jonsson i en skrivelse till sammanträdet, som han inte kunde närvara vid, riktade kritik mot samarbetet med SBB.

En nyhet för 1985 var att tre veckoslutskurser anordnades vid institutionen. Den första ägde rum den 20-22/9. Ämnet var "Bibelstudieteknik. Grundlig genomgång av Galaterbrevet." Ledare: Lars Koen, sedan många år studerande och medarbetare vid Biblicum. Den andra ägde rum den 18-20/10. Ämnet var "Läran om kyrkan och den kristna gemenskapen". Ledare: Seth Erlandsson. Den tredje ägde rum den 22-24/11. Ämnet var "Vår kallelse som kristna". Ledare: Tim Buelow från USA, som studerade vid Biblicum läsåret 85/86 och skulle

medverka ”som biträdande lärare i viss kursverksamhet vid institutionen” (Biblicum-sammanträde 23/9, § 26).

Under året hölls liksom tidigare år en del Biblicumföreläsningar också utanför institutionen, bl a i Norrköping (28/9), Helsingborg-Markaryd (4-5/10) och Avaldsnes, Norge 9-10/11. Vid sammanträdet den 23/9 framförde Lars Engquist ”önskemål om att ordföranden (Erlandsson) och studierektor (Furberg) inte tar på sig så mycket kurser och extraarbete. Deras krafter måste sättas in allt mer på bibelöversättningsarbetet som nu kommit igång på allvar och väcker allt större förväntningar runtom i landet” (§ 29). Vid sammanträdet den 6/11 diskuterades möjligheten av ett sabbatsår för ordföranden läsåret 87/88, så han skulle kunna forska vid seminariet i Mequon, USA (§ 37).

1986

Frågan om sabbatsår kom upp på nytt vid sammanträdet den 7/2 enligt följande:

§ 5. Efter ingående och bra samtal om översättningsarbetet och övrigt arbete vid Biblicum enas ledamöterna om följande: Seth Erlandsson skall beredas ledighet att ht-87 och vt-88 vistas vid seminariet i Mequon, USA (se § 6). Seth Erlandsson skall fortfarande som sin huvuduppgift vara huvudansvarig för den gammaltestamentliga delen av bibelöversättningsarbetet och Ingemar Furberg vara huvudansvarig för den nytestamentliga delen.

§ 6. Seth Erlandsson kan komma att få en kallelse från seminariet i Mequon att under ett år ingå i lärarkollegiet där. Beslutas därför följande: Att meddela seminariet att Stiftelsen Biblicum för sin del beslutat bereda Seth Erlandsson erforderlig ledighet under hösten 1987 och våren 1988. Att göra en framställning till seminariet om att Seth Erlandsson inte engageras för mycket som lärare och föreläsare under sabbatsåret, utan bereds så mycket tid som möjligt att forska vid seminariets bibliotek.

Översättningsarbetet och samarbetet med SBB diskuterades återigen vid sammanträdet den 8/5, § 19 och vid sammanträdet den 13/6, § 32. Förelåg också vid detta sammanträde en begäran från Per Jonsson ”att få bli befriad från ledamotskapet i Stiftelsen Biblicum” under hänvisning till att han ”ej har möjlighet att närvara vid sammanträdena” (§ 33). Stiftelsen Biblicum framförde ett varmt tack till Per Jonsson för den tiden han tjänat Biblicum som styrelseledamot och hoppades att han även i framtiden kunde medverka vid Biblicumdagarna.

Den 23-25/5 föreläste föreståndaren i Kristiansand, Norge över ämnena Skriften allena, Tron allena och Nåden allena. Fr o m sommaren tvingades han att av personliga skäl trappa ner sin verksamhet och slutligen i oktober begära avsked från sin tjänst vid Biblicum. Begäran om entledigande, daterad den 20/10, lyder:

Härmed ber jag att få bli befriad från min anställning och tjänst vid Biblicum. Jag tackar varmt för den tid jag har haft förmånen att få stå i stiftelsens tjänst och önskar för framtiden kunna stödja och hjälpa Biblicum, även om jag inte innehar någon anställning där. En institution som håller fast vid Bibeln som Guds inspirerade och alltigenom tillförlitliga ord och den lutherska bekännelsen som en rätt utläggning av Bibelns lära är för mig en stor gåva, som på allt sätt bör stödjas.

Vid sammanträdet den 13/9 utsågs Lars Engquist att tills vidare vara Stiftelsen Biblicums ordförande och föreståndare (§ 48) och tidskriften Biblicum skulle ”från och med nr 4/86 utges av en redaktionskommitté bestående av Lars Engquist, Seth Erlandsson, Ingemar Furberg och Carl Peterson. Seth Erlandsson skall enligt tidigare fastställelse av vederbörande myndighet vara tidskriftens ansvarige utgivare” (§ 49). Vid sammanträdet den 20/10 utsågs Ingemar Furberg till ansvarig utgivare och redaktionskommittén fick sammansättningen

Engquist, Furberg och Peterson. Vid sammanträdet den 24/10 utsågs Ingemar Furberg till Biblicums föreståndare (§ 68).

Biblicum-dagar hölls i Vasa den 31/7-2/8. Där medverkade Ingemar Furberg, Alvar Svenson och Per Jonsson.

Mot slutet av året utkom skriften ”Ur Svenska Folkbibeln: provöversättningar av 1 Mosebok 1-28, Ruts bok, 10 Psaltarpsalmer, Predikaren och Profeten Amos”. Denna bok utgavs av Stiftelsen Bibeltrogen Bibelöversättning (SBB). Biblicums samarbete med SBB, som bl a kritiserades av före detta Biblicumledamoten Per Jonsson, berördes utförligt av Biblicums styrelse (= redaktionskommittén) i Biblicum 4/86 under rubriken ”Redaktionellt” (s 101ff). Först beskrivs den historisk-kritiska metodens förödande konsekvenser för den statliga bibelkommissionens arbete och hur Biblicums kritik nonchalerats av bibelkommissionen. Redaktionellt fortsätter:

När Biblicums kritik av NT 81 bemöttes med en total tystnad, kunde stiftelsen inte längre inskränka sig till att framföra negativ kritik. Vi måste själva arbeta med en översättning av Bibeln. Härtill blev vi också uppmanade av många som oroades över den bibelkritik som nu trängt in i själva bibelboken. Biblicums styrelse var väl medveten om hur stor och svår uppgiften var. Kostnaderna var höga. Risk förelåg också att en sådan översättning skulle uppfattas som avsedd för en liten grupp stränga lutheraner och på förhand avfärdas som en Luther-inläsning. Men ett översättningsarbete var ju redan inlett, låt vara i mindre omfattning.

Detta arbete hade mottagits mycket positivt inte bara inom lutherska kretsar. Också reformerta grupper, som betraktade Bibeln som uppenbarelseurkund, var välvilligt inställda. De kontaktade Biblicum och erbjöd hjälp i arbetet. En särskild stiftelse, Stiftelsen Bibeltrogen Bibelöversättning (SBB), bildades snart. SBB:s stöd av översättningsprojektet är ovärderligt. SBB ger Biblicum ekonomiskt stöd och svarar för att en stor krets av människor lämnar förslag och synpunkter till Biblicum angående översättningen. Tack vare SBB får vi också hjälp med fackgranskning av vissa råöversättningar för vidare bearbetning hos oss. SBB svarar också för tryckning och spridning av översättningsarbetet som komplement till de översättningsförslag som trycks i tidskriften. . .

Svenska Folkbibeln är vårt arbetsnamn. Namnet betyder inte på något sätt att svenska folket skulle bestämma vad som står i den. Det är inte människor som avgör den saken. Vi har fått Guds ord en gång för alla. Vår uppgift är bara att räcka detta fasta oföränderliga Ord till vår tids människor på deras språk. Vi önskar att en trogen översättning skall bli hela svenska folkets Bibel.

På Biblicum har vi beslutat att nu koncentrera krafterna på översättningsarbetet. Vi får visserligen många kallelser att hålla kurser och ge teologisk utbildning runtom i Skandinavien, men för att bibelöversättningsarbetet skall ge resultat måste vi nu tills vidare tacka nej till kallelser att hålla ”dagar” och kurser.

Biblicums styrelse gör också följande principuttalande:

Stiftelsen Biblicum är helt fristående och oavhängigt av stat och samfund. Genom vår bundenhet till Skriften och den lutherska bekännelsen står vi nära alla dem som håller fast vid Skriften och Bekännelsen. Men Biblicum ägs och drivs av en fristående stiftelse i överensstämmelse med dess konstitution.

Vår oavhängighet är också i någon mån en garanti för att ”Svenska Folkbibeln” inte skall bli någon samfundsbibel med någon särskild samfundsteologi. Genom vår frihet vill vi hävda att Bibeln står över alla samfund och trosriktningar. Alla skall kunna bruka Svenska Folkbibeln till sin uppbyggelse och sin undervisning, oavsett vilken kyrka eller vilket samfund man bekänner sig till.